

Omakoti

TURVANASI® www.turvanasi.fi

**HYVINKÄÄN
SAMMUTINHUOLTO OY**

Riihimäenkatu 83, 05880 Hyvinkää
Av. ma-to klo 9-16.30, pe klo 9-14.00
puh. 019 488 002 www.hysh.fi

RIIHIMÄKI-HYVINKÄÄ » NUMERO 5/2024 » OMAKOTIASUMISEN ERIKOISLEHTI » 16. vuosikerta » www.omakotilehdet.fi

Täydentävä lämmitysjärjestelmä vähentää ostoenergian tarvetta

Satavuotiaan hirsitalon
keittiö uudistui harkitusti

10

Omakotitalon sähköasennukset
vaativat seurantaa

18

Autolasien ykkönen

Jos autollasi on lasivakuutus,
saat lasin vaihdon yhteydessä
sulat kympillä

GLASSPOINT
AUTOLASIEN KORJAUS JA VAIHTO

GLASSPOINT PALVELEE

Kylänraitti 8 C, Riihimäki 11710

010 299 7480

riihimaki@glasspoint.fi

Vantaa & Tuusula 020 730 6230

Lahti 040 827 3744

Vakuutusyhtiöiden sopimuskumppani

Pohjola Vakuutus

POHJANTÄHTI
Ihmissen kokoinen vakuutusyhtiö

fennia

turva
vakuutusyhtiö

LAUNOS-SÄHKÖ oy

SÄHKÖASENNUKSET
SÄHKÖSUUNNITELMAT
SÄHKÖTARVIKE MYYMÄLÄ

Tehtaankatu 1, Riihimäki.

Auki ma, ke 7.30-16, ti, to 7.30-17, pe 7.30-14

Esa Eiristö 0400 965 284 • Joni Ventola 040 451 6175

info@launossahko.fi • www.launossahko.fi

PARAS AIKA TEHDÄ KATTOREMONTTI ON TALVELLA - SILLOIN EI SADA VETTÄ SISÄLLE.

Työmaamme vaihtelevat pienistä mökeistä tuhansien neliöiden teollisuushalleihin - kaikenkokoiset urakat ovat meille tervetulleita!

Konesaumakattojen ohella saat meiltä kattosillat, lumiesteet, talotikkaat, piipunpellitykset, ikkunavesipellit yms. listoitukset sekä kanttaus- ja rivinajopalvelut.

WWW.ALUVIK.FI

Puh. 0400 512 028
veka.liiman@gmail.com
Kuuselanukuja 4,
12310 Ryttylä

KALLIOINEN RENT

**Vuokraa koneet kodin
rakentamiseen ja huoltotöihin**

Katon korjaukseen tai
rännien puhdistukseen nostimet

Lumitöihin
pyöräkuormaajat

Palveleva rakennuskonevuokraamo

**KALLIOINEN
RENT**

019 426 6000 | Metsämutilantie 1, Hyvinkää
Hyvinkää - Järvenpää - Espoo - Valkeakoski
www.kallioinenyhtiot.com/palvelut/konevuokraamo/

TeHo-LVI on Luotettava, Täsmällinen & Kustannustehokas

Putkiasennus, LV-saneeraus,
LV-, korjaustyöt, Lämmitysjärjestelmien
vaihto- ja korjaustyöt

**MAA- JA ILMA-
VESILÄMPÖPUMPUT**

Taattua Bosch laatua.

6+10 vuoden
takuu

TeHo-LVI

Toiminta-alue:
Hyvinkää ja sen lähikunnat

Sähköposti:
teholvi@gmail.com

Puhelin:
+358 405414899

Kotitalousvähennettävää tietokoneapua kotiin

**TIETOKONEHUOLTO
TULOSTINHUOLTO
VERKKOJEN PARANNUS
VALVONTAKAMERAT**

*"Oli ongelma sitten tietokoneessa, puhelimessa,
tabletissa tai vaikka älytelkkarissa, niin
Napalmi korjaa ja opastaa."*

napalmi
napalmi.com

SOITA 045 610 0420
Hämeenkatu 19, Hyvinkää
Avoimma ma-pe klo 8-18
sekä la klo 10-14

Omakoti

www.omakotilehdet.fi
facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen
Nro 2/2024 vko 6
Nro 3/2024 vko 15
Nro 2/2024 vko 22
Nro 3/2024 vko 35
Nro 2/2024 vko 48

Jakelu ja levikki
Jakelulevikki 14 000 kpl

Pientalot Hausjärven, Hyvinkään,
Lopen ja Riihimäen alueilla.

Kustantaja
Media Potentia Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
p. 0400 772 229
www.mediapotentia.fi

Julkaisija
Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
toimisto@nexme.fi

Päätoimittaja
Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri@mediapotentia.fi

Toimitus
Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@mediapotentia.fi

Mediamyynti
Media Potentian toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@mediapotentia.fi

Taitto ja ilmoitusvalmistus
Media Potentia Oy
aineistot@mediapotentia.fi

Paino
Sanoma Manu Oy

Etukannen kuva
Freepik

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Media Potentia Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Media Potentia Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksesta lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan.Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

Freepik

20

Fikset säilytysratkaisut helpottavat kodin tavaratulvaa

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 5 Ajankohtaista
- 6 Tukilämmitysjärjestelmät
- 9 Kolumni: Tuulahduksia Euroopasta
- 10 Keittiöremontti
- 14 Remontista sopiminen
- 17 Lakipalsta
- 18 Sähköjen kuntotarkastus
- 20 Apua tavarapaljouteen
- 22 Juhlien järjestäminen
- 24 Joulutraditiot
- 26 Ajanviete

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Ystävällisiä sanoja on turha säästellä – ne voivat pelastaa jonkun päivän

’Tyhjästä on paha nyhjäistä’ – sananlasku nousee elävänä mieleen tässä vaiheessa vuotta. Hallituksen budjettiriihen antimina kun muun muassa kotitalousvähennykseen tehdään ensi vuonna tuntuvia leikkauksia.

Veronmaksajain Keskusliitto otti asiaan nopeasti kantaa kyseenalaistaen leikkausten mielekkyyden ja huomauttaen pudotuksen olevan raju etenkin kotitalous-, hoito- ja hoiva-työn kohdalla. Nuo palvelut ovat olleet monille ikääntyville tärkeä apu kotona pärjäämiseen.

Myös Suomen Kotityöpalveluyhdistys kommentoi leikkauksen vaikuttavan haitallisesti alan yritysten toimintaan: osa niistä ennakoi joutuvansa sen myötä lopettamaan toimintansa, osa joutuvansa irtisanomaan henkilöstöä.

Nähtäväksi jää, miten kaavaillut muutokset loppujen lopuksi vaikuttavat ihmisten elämään ensi vuonna. Kaikkeaa kun ei voi ennakoida. Se on kuitenkin selvää, että tällaisina aikoina solidaarisuuden ja inhimillisyyden merkitys korostuu.

Hymy tai ystävällinen teko voi olla hallitusohjelmaakin järeämpi tapa vaikuttaa ympäristöön ja ihmisten mielialaan. Ei siis pihistellä turhaan ystävällisyydestä, kun kohtaamme toisiamme arjessa.

Kohteliaisuus ei sentään maksa mitään!

Lämpimin terveisin,

Petri Kaukonen
päätoimittaja

RMK REMONTIT OY

- Rakennus- ja saneeraustyöt
- Maalaustyöt
- Huoneistosaneeraukset
- Julkisivumaalaukset
- Minikaivinkonetyöt

041 501 8942
www.rm kremontit.fi | rm krem@gmail.com

Nyt on sisäremonttien aika

Sisämaalaukset ja tapetoinnit
Yhteistyökumppanimme sisustusneuvoja-käytettävissänne.

Lattiat
Laminaatit, parketit ja muut lattiamateriaalit.

IV-kanavien huollot
Puhdistukset, mittaukset ja säädöt.

Kaikki kirvesmiestyöt
Lisäeristykset, vanhojen ovien ja ikkunoiden kunnostukset, ullakkotyöt.
Sauna- ja kylpyhuone-remontit
Kosteuseristykset, laatoitukset, paneloinnit, LVI-työt.

✓ **HYÖDYNÄ KOTITALOUSVÄHENNYS!**

IH GROUP OY
Kiinteistöpalvelut

PAIKALLINEN KODIN KUNNOSTAJA

Soita ja pyydä tarjous. Suunnitellaan yhdessä.

Puh. 050 551 2800 | www.ilveshalli.fi

» LYHYESTI

Järjestelmät kuntoon lämmityskautta varten

Valtion kestävän kehityksen yhtiö Motiva muistutti jo syyskuussa, että syksyn tulo voi tuoda nousupaineita sähkön ja kaukolämmön hintaan. Korkeimmillaan hinnat ovat talvella. Tästä seuraa se, että energiansäästötoimenpiteiden kannattavuus paranee talvea kohden kuljettaessa myös palvelukiinteistöissä. Hyvin toimivat laitteet ja järjestelmät eivät tuhlaa energiaa.

– Esimerkiksi huonelämpötilan laskemisen säästövaikutus paranee samaa tahtia, kun hinnat nousevat. Syksyllä säiden viiletyssä kroppa voi kaivata lämmintä huonelämpötilaa, mutta kun väki tottuu viileyteen, voidaan sisälämpötilaa vähitellen hieman alentaa, toteaa asiantuntija **Minna Tolvanen** Motivasta.

Tolvasen mielestä järkevää kiinteistön ylläpi-toa on se, että kaikkien laitteiden ja järjestelmien toiminta varmistetaan jo syksyn aikana, jolloin talvi ei tuo mukanaan kalliita yllätyksiä, kun laitteet toimivat kuten pitääkin.

– Suosittelen tarkistamaan esimerkiksi hybridilämmityksen automatiikan toiminnan jo ensimmäisillä pikkupakkasilla. Samoin on syytä varmistaa spot-sähköä eli pörssisähköä seuraavan automaation ja tarpeenmukaisen ilmanvaihdon säädön toiminta, Tolvanen muistuttaa.

Sähköä säästyy, kun kulutus joustaa

Energiansäästö on suurissa kiinteistöissä ja toimitiloissa yhä useammin kulutuksen joustamista ja sähkön käytön ajoittamista tai jopa rajoittamista kalliiden valtakunnallisten kulutus-

piikkien aikana. Siksi automaatio-ohjaus ja sen toimivuus ovat tärkeitä, jotta kokonaiskulutuksesta voitaisiin saavuttaa säästöjä. Kalliin sähkön jaksoilla voi vaikka pienentää ilmanvaihdon tehoa hieman tai himmentää valaistusta.

Kulutuspiikkejä syntyy esimerkiksi aamuisin ilmanvaihtokoneiden käynnistyessä samaan aikaan. Koneiden käyntiaikoja kannattaa porrastaa 5–10 minuutin välein, jolloin käynnistyksestä aiheutuva tehopiikki jakautuu tasaisemmin.

Muita vinkkejä syyshuoltoihin

- Patteritermostaattien ja lämmitysverkoston toiminnan testaus hyvissä ajoin. Pattereiden ilmaus tarvittaessa ja lämmitysverkoston tasapainon varmistaminen. Muista myös ilmanvaihdon lämmitysverkoston tarkastus.

- Lämmitetään tiloja tarpeeseen, tilakohtaiset lämpötilasuositukset huomioiden.

- Tyhjiä tiloja ei tarvitse turhaan lämmittää. Niissä noin 16 celsiusastetta riittää.

- Ilmanvaihdon suodattimien vaihdot ja asetusarvojen varmistukset

- Siitepölykauden jälkeen on hyvä vaihtaa suodattimet. Puhtaan sisäilman lisäksi varmistetaan, että paine-ero suodattimen yli on kohdillaan. Suuri paine-ero lisää puhallustehon tarvetta, joka puolestaan näkyy lisääntyneenä sähkön kulutuksena.

- Sisäänpuhallusilman lämpötila muutaman asteen haluttua huonelämpötilaa pienempi (pl. ilmalämmitteiset kohteet). Rakennusten peruslämmön pitää tulla lämmitysverkoston kautta, ei ilmanvaihtoverkoston kautta.

- Sähköisten lämmitysten säätöjen toiminnan testaus ja asetusarvojen tarkistus

- Hyvä testata ja tarkistaa säännöllisesti toiminta, sähkölämmitysten säätöjen ollessa epäkunnossa voi lämmityksestä muodostua nopeasti suuret lisäkustannukset.

- Kaukolämmön tehopiikkien minimointi automaation avulla ja tehomaksujen pienentäminen

- Jos kaukolämmön perusmaksu muodostuu maksimitehon perusteella, kannattaa kulutuspiikkejä rajoittaa automaation avulla ennakoimalla lämmöntarvetta tai rajoittamalla hetkellisesti tiettyjen tilojen lämmitystä.

Freepik

Veronmaksajien Keskusliitto kritisoi kotitalousvähennyksen leikkausta

Veronmaksajain Keskusliiton toimitusjohtaja **Teemu Lehtinen** otti syyskuussa tuoreeltaan kantaa hallituksen budjettiriihen veroratkaisuihin, joita hän piti monilta osin ongelmallisina.

– Ansiotulojen verotuksen progression jyrkentäminen entisestään, kotitalousvähennyksen raju leikkaus sekä eläkkeensaajien tuplairaippavero vievät kaikki verotusta väärään suuntaan.

Budjettiriihen veroratkaisut ja palkansaajamaksujen muutokset jyrkentävät palkkaverotuksen progressiota vuonna 2025. Pienipalkkaisen 2000 euroa ansaitsevan verotus kevenee ensi vuonna 0,3 prosenttiyksikköä. Keskituloi-

sen 4000 euroa kuukaudessa tienaa-
van palkansaajan verotus puolestaan kiristyy hieman,

0,1 prosenttiyksikköä. Hyväpalkkaisten verotus kiristyy sen sijaan selvästi. Suurimmillaan kiristys on 9000 euron kuukausituloilla 0,8 prosenttiyksikköä.

Progression jyrkentäminen aiheutuu veronkevennysten suuntaamisesta pienituloisille sekä toisaalta valtion tuloveroasteikon normaalien indeksitarkistusten perumisesta kahdessa ylimmässä tuloluokassa.

– Ansiotulojen verotuksen progressio on jo valmiiksi erityisen ankaraa Suomessa, eikä sitä pitäisi ainakaan entisestään jyrkentää.

Kotitalousvähennyksen leikkaus osuu hoiva- ja hoitopalveluihin

Budjettiriihen kummallisimpana veroratkaisu-

na Lehtinen pitää rajua leikkausta kotitalousvähennykseen. Suurin alennus on tulossa tavanomaisista kotitalous-, hoiva- ja hoitopalveluista saataviin vähennyksiin. Esimerkiksi 1000 euron hoivatyöstä saatu vähennys alenee 500 eurosta vain 200 euroon ensi vuonna.

– Hoito- ja hoivatyön kotitalousvähennyksestä aiotaan leikata jopa yli puolet ensi vuonna. Tämä on kohtuutonta ja myös vastuutonta tilanteessa, jossa julkisten sote-palvelujen tuotanto ja rahoitus ovat kasvavan paineen alla, Lehtinen toteaa.

– Kotitalousvähennyksen avulla hankitut palvelut ovat mahdollistaneet muun muassa monien ikääntyvien kansalaisten pärjäämisen pidempään kotona.

Kaapin perällä pölyttyy useimmiten vohvelirauta

Ruoanvalmistukseen ja säilöntään tarvittavia tarvikkeita valmistava suomalainen Fredman selvitti, mitä kodin pienkoneita omistetaan, mitä käytetään eniten ja mitkä pölyttyvät kaapin perällä. Elokuussa 2024 teetettyyn kyselytutkimukseen vastasi 1000 suomalaista.

Kyselystä kävi ilmi, että liki minkä tahansa suomalaiskodin keittiöstä löytyy mikroaaltouuni ja kahvinkeitin. Mikro on 96 prosentilla ja kahvinkeitin 90 prosentilla. Kahvikoneen omistaa vajaa neljännes suomalaisista ja kahvimylly löytyy vain 16 prosentilla vastaajista. Vedenkeitimen omistaa 83 prosenttia, mutta kolmannes käyttää sitä vain pari kertaa vuodessa.

Kahvinkeitin ei pääse pöydällä pölyttymään. Suodatinkahvia keittää joka päivä 73 prosenttia suomalaisista. Kahvikoneella juoman valmistaa 12 prosenttia vastaajista. Kahvimyllyn käyttö on jo liki harvinaisuus. Sitä pyörittää päivittäin kolme prosenttia vastaajista.

– Me suomalaiset olemme suodatinkahvikansaa, eikä siihen ole muutosta näköpiirissä. Uskon, että valtaosalla nuorista, jotka näin syksyn

kynnyksellä muuttuvat ensimmäiseen omaan kotiin, kahvinkeitin on niitä ensimmäisiä hankintoja, ainoana Suomessa suodatinpusseja valmistavan Fredmanin viestintä- ja vastuullisuusjohtaja **Sara Hokkanen** avaa kyselyn tuloksia.

Liki puolet vastaajista (46 %) omistaa vohveliraudan, mutta sen kohtalona on jäädä useimmin kaapin perälle pölyttymään. Näin tapahtuu 15 prosentille vastaajista.

– Kolmannes käyttää rautaa muutaman kerran vuodessa. Muita harvoin käytettyjä laitteita ovat tutkimuksen mukaan myös voileipägrilli, yleiskone ja hieman yllättäen myös vatkain ja blender, Hokkanen kertoo.

Päivittäin käytetyt kodin pienkoneet top 5

1. Mikroaaltouuni
2. Kahvinkeitin
3. Vedenkeitin
4. Leivänpaahdin
5. Airfryer

- Useimmiten kaapin perällä pölyttyvät kodin pienkoneet top 5**
1. Vohvelirauta
  2. Voileipägrilli / Soda stream/blender (jaettu 2. sija)
  3. Yleiskone / Mehulinko (jaettu 3. sija)
  4. Vatkain
  5. Leivänpaahdin
- Vähiten omistettut kodin pienkoneet top 5**
1. Popcornkone
  2. Jäätelökone
  3. Leipäkone / Munankeitin (jaettu 3. sija)
  4. Kahvimylly
  5. Mehulinko/mehupuristin

Oletko vaihtamassa öljylämmityksen fossiilittomaan vaihtoehtoon? Vielä vuosi aikaa toteuttaa remontti ELY-keskuksen avustuksella

Ympäristöministeriö ja Pirkanmaan ELY-keskus tiedottivat elokuun lopulla, että öljylämmityksestä luopuville pientalojen omistajille myönnetään vielä toistaiseksi 2 500 ja 4 000 euron avustuksia. Hankkeiden on kuitenkin oltava kokonaan valmiita 31.8.2025 mennessä.

– Siirtymä fossiilisista puhtaisiin lämmitys-
muotoihin etenee hyvin, mutta vielä on työtä jäljellä. Öljykattiloiden korvaamisella luodaan myös työtä Suomeen. Avustukset kotitalouksille ovat olleet suosittuja ja lämmitysremontti on tehty jo monessa kodissa. Avustusta jaetaan viimeistä vuotta, joten remonttia suunnittelevien kannattaa ryhtyä toimeen nyt, sanoo ympäristö- ja ilmastoministeri **Kai Mykkänen**.

Avustusta voidaan myöntää yksityishenkilöille tai kuolinpesille öljylämmitysjärjestelmän poistamiseen sekä uuden lämmitysjärjestelmän hankkimiseen silloin, kun pientalo on ympärivuotisessa asuinkäytössä. Avus-

tuksen saamiseksi öljylämmitysjärjestelmä tulee poistaa kokonaan säiliöineen. Yhteen remonttiin voi saada vain avustuksen tai kotitalousvähennyksen.

– Nyt on hyvä hetki tarttua toimeen, jos lämmitysjärjestelmän vaihto on ajankohtaista vuoden sisällä, sillä avustuspäätöstä, laitteita ja asennusta voi joutua odottelemaan tovin. Avustusta kannattaa kuitenkin hakea vain, jos remontti on todella toteutumassa määrääjässä, jotta käsittely ei ruuhkaudu ja mahdollisimman moni hankkeen toteuttaja saa avustuksen. Tällä hetkellä annamme avustuspäätöksen noin kolmessa kuukaudessa hakemuksen jättämisestä, kertoo ryhmäpäällikkö **Sabina Mäki** elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta.

Hakemus kannattaa tehdä sähköisesti ja sen käsittely on sujuvaa, kun mukana on heti kaikki tarvittavat liitteet. Hakemukseen tarvitaan vähintään urakoitsijan tekemä tarjous tai muu suunnitelma remontista sekä valta-

kirjat kiinteistön muilta omistajilta, esimerkiksi puolisoilta.

Remontteja tehty pian 27 000

Avustusta on hakenut pian 34 000 pientalon omistajaa. ELY-keskus on tehnyt lähes 33 000 avustuspäätöstä, joista 87 % on ollut myönteisiä. Avustus maksetaan vasta remontin toteuttamisen jälkeen, ja tähän mennessä tukea on maksettu lähes 27 000 remontin toteuttaneelle hakijalle.

Hakijoista 70 % on ilmoittanut vaihtavansa fossiilisen lämmityksen vesi-ilmalämpöpumppuun, 19 % on ollut vaihtamassa maalämpöön ja 8 % kaukolämpöön. Pieni osuus hakijoista on päätnyt muihin ratkaisuihin, kuten sähkölämmitykseen, jota on täydennetty usein ilmalämpöpumpulla.

Vastaavanlaista avustusta voi hakea myös maakaasulämmityksestä luopumiseen. Avustus on myönnetty yli 1 100 kaasulämmityksen vaihtajalle.

Tulisijan käyttö on hyvä keino pienentää energialaskua ja antaa turvaa sähkökatkojen ja päälämmitysjärjestelmän toimintahäiriöiden varalta.

Teksti: Elina Salmi

Täydentävä lämmitysjärjestelmä vähentää ostoenergian määrää

Kalliin energian aikana moni omakotiasuja tuskailee ostoenergian hinnan kanssa. Kustannuksiin voi vaikuttaa käyttämällä erilaisia täydentäviä lämmitysjärjestelmiä.

Täydentäviä lämmitysjärjestelmiä ovat muun muassa tulisijat, ilmalämpöpumput ja aurinkolämpö. Koko talon lämmitykseen ei mikään niistä sovellu yksinään, mutta oikein käytettynä niillä voi pienentää reippaastikin ostoenergian tarvetta.

Suomalaiset kodit, koulut ja konttorit ovat lämmenneet puulla vuosisatojen ajan ja nykyäänkin lähes jokaiseen uuteen taloon asennetaan jonkinlainen tulisija. Useimmiten se on varaava takka. Oikein mitoitetulla, varaava

valla tulisijalla voi parhaimmillaan tuottaa jopa kolmanneksen koko talon lämmitystarpeesta. Lisäksi sellainen on hyvä olla olemassa jo huoltovarmuuden takia, jotta sähkökatkojen tai pääjärjestelmän toimintahäiriöiden aikana talon pystyy pitämään lämpimänä takan tai vastaavan avulla.

Parhaan tuloksen saa aikaan massiivisilla, varaavilla tulisijoilla. Sellaisen rakenteisiin varautuva lämpö siirtyy huonetiloihin pienellä teholla pitkän ajan kuluessa eikä huone-

lämpötila nouse liian korkeaksi. Erityisen järkevää puun polttaminen on sähkölämmitteisessä talossa ja kovien pakkasten aikaan. Jos polttopuun saa vielä ilmaiseksi esimerkiksi omasta metsästä pienenee ostettavan lämmitysenergian tarve entisestään.

Pellettitakka on kevyt ja vaivaton

Myös pellettitakka sopii hyvin sähkölämmi-

tyksen tueksi. Se tarvitsee hormin lisäksi sähköliittynän, koska siinä on puhaltimet palamisilmalle ja lämmitetylle ilmalle. Lisäksi pellet-tejä syöttävä automatiikka käyttää sähköä. Käytössä pellettitakka on varsin huoleton, sillä siinä on automaattisyytys ja säiliöön mahtuu usean päivän pellettitarve.

Hyvä puoli pellettitakassa on myös se, että lämmitystehoa voi säätää. Takan tuottama lämpö siirtyy huonetilaan puhaltimilla ja joi-hinkin takkoihin voidaan liittää termostaatti, joka ohjaa lämmitystä huoneilman lämpötilan mukaan.

Pellettitakka on kevyt eikä vaadi järeää perustusta kuten tavallinen takka. Markkinoilla on myös malleja, jotka siirtävät lämmön vesikiertoiseen lämmitysjärjestelmään tai malleja, joissa lämpö voidaan siirtää useampaan huonetilaan ilman-kanavia pitkin.

Ilmalämpöpumppu voi pienentää energialaskun jopa puoleen

Ilmalämpöpumppu on erittäin hyvä vaihtoehto sähkölämmitteisen talon tukilämmitysjärjestelmäksi, sillä parhaimmillaan se vähentää ostosähkön tarvetta tyypillisesti 30–60 prosenttia. Yhdistettynä puilla lämmittämiseen säästö on vieläkin suurempi. Ilmalämpöpumppua voi käyttää kuumaan vuodenaikaan sisäilman viilentämiseen.

Ilmalämpöpumppu siirtää lämpöenergiaa ulkoilmasta ja luovuttaa sen suoraan huoneilmaan. Järjestelmä koostuu ulkoyksiköstä, joka ottaa lämpöä ulkoyksikön läpi kierätettävästä ulkoilmasta. Lämpö siirtyy sisäyksikköön kylmäaineen välityksellä.

Markkinoilla on ilmalämpöpumppuja, joissa yhteen ulkoyksikköön voidaan liittää useampia sisäyksiköitä. Jokainen huonetila tarvitsee käytännössä oman sisäyksikön, sillä ilmalämpöpumppu lämmittää tai haluttaessa jäähdyttää vain sitä tilaa, johon se on asennettu.

Ilmalämpöpumpun tuottaman lämmön määrä riippuu ulkoilman lämpötilasta, ja parhaimmillaan se on nollakelillä tai pikkupakkasilla. Pakkasen kiristytessä laitteen hyötysuhde laskee ja se tuottaa vähemmän lämpöä. Toki viime vuosina ilmalämpöpumppujen suorituskyky on parantunut ja laadukkailla laitteilla voidaan saada merkittävästi lämpöä vielä silloinkin, kun pakkasen huitelee –25 asteessa.

Ilmalämpöpumpun etuja ovat edullinen hankintahinta ja helppo käytettävyys. Tehokkaimmin ilmalämpöpumpulla syntyy säästöä, kun säätää sähköpattereiden termostaattit 4–5 astetta ilmalämpöpumpun säätöä alemmaksi. Silloin hyötysuhteeltaan tehokas pumppu kantaa päävastuun lämmityksestä ja patterit ottavat vastuun vasta sitten, kun ulkoilma muuttuu liian kipakaksi.

Auringosta sähköä ja lämpöä

Viime vuosina on omakotitaloissa-kin löydetty aurinkoenergian hyödyt – ja hyvä niin, sillä auringosta saadaan meidän leveysasteillamme yllättävän paljon energiaa. Aurinkoenergian hyödyntäminen on mahdollista helmikuun alusta marraskuuhun saakka. Auringosta voi kerätä lämpöä lämpöä aurinkokeräijillä ja sähköä aurinkopaneeleilla. Aurinkoenergian plussapuolia ovat vähäiset käyttökustannukset, päästöttömyys ja uusiutuvuus.

Aurinkosähköjärjestelmällä saadaan sähkö myös sinne, missä sähköverkkoon liittyminen ei muuten ole mahdollista. Sellaisia kohteita ovat esimerkiksi kesämökit, tunti-alueet, veneet ja saaristokohteet. Viime vuosina aurinkosähkön käyttö on yleistynyt myös pientaloissa. Oikein mitoitettun aurinkosähköjärjestelmän avulla voidaan huolehtia muun sähkönkäytön lisäksi myös ainakin osasta sähkölämmitystä, mutta ainoaksi lämmitysmuodoksi se ei riitä.

Aurinkopaneelit siis muuttavat auringon energian sähköksi, kun taas aurinkokeräimet muuttavat sen lämmöksi.

Aurinkokeräimet ottavat talteen auringon lämpöä ja siirtävät sen joko käyttöveden tai koko talon lämmitykseen. Yleisimmin aurinkolämpöä käytetään lämpimän käyttöveden valmistukseen, mutta suuremman hyödyn saa liittämällä aurinkokeräijät myös vesikiertoi- seen lämmitysjärjestelmään.

Aurinkolämpöjärjestelmä koostuu aurinkokeräimistä, varaajasta, pumppu- ja ohjausyksiköstä sekä putkistosta. Aurinkokeräimet ottavat auringon säteilyenergiaa putkistossa kiertävään jäätymättömään liuokseen, joka siirtää edelleen auringon lämmittämän nesteen varaajaan.

Jos omakotitalossa on tarkoitus lämmittää käyttövesi aurinkokeräinten avulla, riittää laskennalliseksi keräinalaksi henkilömäärästä riippuen 4–8 neliötä. Jos on tarkoitus hyödyntää aurinkolämpöä myös tilojen lämmitykseen, on sopiva määrä 8–12 keräinneliötä.

Aurinkolämmöllä voidaan tuottaa noin puolet lämpimän käyttöveden valmistamiseen tarvittavasta energiasta. Jos aurinkokeräijät on kytketty lämmitysjärjestelmään, voidaan aurinkolämmöllä tuottaa jopa 25–35 prosenttia lämmitystarpeesta. Matala- ja passiivienergiataloissa osuus on suurempi johtuen pienemmästä lämmitystarpeesta.

Aurinkolämmön merkitys ja kiinnostus sitä kohtaan kasvaa koko ajan. Keskeisenä haasteena Suomessa on talven lämmityskausi, jolloin aurinkolämmön määrä on minimaalinen.

Lähde: motiva.fi, vattenfall.fi »

RIIHIMÄEN LV-TEKNIikka

Ammattitaitoista LVI-osaamista vuodesta 1973
Riihimäen Öljypoltinhuolto Oy

Putkityöt saneeraus- ja uudiskohteisiin •
Kaukolämpökeskusasennukset • Öljypoltinhuollot ja -myynti
• Öljysäiliöiden tarkastukset • Asbestin purkutyöt

Soita 010 6667 910 | www.roph.fi

AURINKOSÄHKÖJÄRJESTELMÄT AVAIMET KÄTEEN PERIAATTEELLA

- ILMAVESILÄMPÖPUMPUT
- MAALÄMPÖPUMPUT
- ILMALÄMPÖPUMPUT
- AURINKOSÄHKÖJÄRJESTELMÄT
- SÄHKÖASENNUKSET JA SUUNNITTELU
- SÄHKÖAUTOJEN LATAUSASEMAT
- ANTENNIASENNUS JA ANTENNIHUOLTO

Tällä mainoksella
yllätyspalkinto
ostoksesta!

Läyliäisten Sähkö

www.layliaistensahko.fi

Erkki **0400 483 230**
Kimmo **040 591 5056**
Nyynäistentie 1, 12640 Jokiniemi

JÄÄHDYTYSRENGAS

TAATUSTI COOLIMPI

TAATUSTI COOLIMPI TAPA HANKKIA ILMALÄMPÖPUMPPU

Räsurs
Meiltä myös
rahoituksella!

TOSHIBA Panasonic INNOVA BOSCH

Ei enää hikoilua kesällä tai palelemista talvella!

Jäähdytysrengas Oy:ltä löydät juuri tarpeisiisi sopivan ilmalämpöpumpun asennuksineen ja huoltoineen.

www.jaahdytysrengas.fi

Lassi Varis
lassi.varis@jaahdytysrengas.fi
+358 50 438 9206

Tapani Väisänen
tapani.vaisanen@jaahdytysrengas.fi
+358 50 556 3917

Laskuri opastaa lämmitystapojen vertailussa

Valtion kestävän kehityksen yhtiö Motiva Oy:n sivuilta löytyy pientalojen lämmitystapojen vertailulaskuri, joka auttaa eri lämmitystapojen ja niiden kustannusten vertailussa. Laskuri löytyy osoitteesta <https://lammitysvertailu.eneuvonta.fi/>.

Laskurin tarkoituksena on tarjota puolueetonta ja vertailukelpoista tietoa eri lämmitystavoista sekä niiden kustannuksista. Tavoitteena on myös antaa kokonaisvaltaista tietoa lämmitystavoista yksittäisten laitteiden tai järjestelmän osien sijaan.

Kustannustietojen ohella laskuri tarjoaa kuvauksia eri lämmitystapojen ominaisuuksista. Laskurin ensisijainen kohderyhmä ovat uusien pientalojen rakentajat ja vanhojen talojen remontoijat. Annetut ohjearvot on suunnattu pientaloille ja esitetyt tiedot on tehty vastaamaan uusien pientalojen lämmitystapojen keskimääräisiä kustannuksia ja toiminta-arvoja. Laskuria voidaan kuitenkin periaatteessa käyttää myös muunkin kokoisille ja

tyyppisille rakennuksille.

Laskurissa on huomioitu pientalojen yleisimpiä pää- ja tukilämmitystapoja. Laskurin käyttö aloitetaan valitsemalla päälämmitystapa, jonka lisäksi voidaan valita mahdollisia täydentäviä tukilämmityksiä. Laskuri ottaa mukaan tarkasteluun sekä päälämmitystavan yksinään että valittujen tukilämmitysten kanssa, jolloin voidaan paremmin vertailla kuinka suuri lisähyöty tukilämmityksistä saadaan.

Lämmitystapojen investoinnit tehdään jopa kymmeniksi vuosiksi eteenpäin. Tämän vuoksi laskurissa on pyritty mahdollistamaan myös tulevaisuuden energianhintojen kehityksen huomioon ottaminen. Tämä tehdään laskemalla tulevien vuosien energiakustannuksia arvioitujen energianhintojen nousuvauhdin mukaan (prosenttia vuodessa). Energianhintojen nousuvauhdin oletusarvoina laskurissa käytetään tilastoihin perustuvia arvoja eri energiamuotojen hintojen kehityksestä viimeisen 10 vuoden ajalta.

Laskurin tekijät ja taustaa

Laskurin tekemisestä ovat vastanneet Keski-Suomen Energiatoimisto (www.kesto.fi) ja Jyväskylän ammattikorkeakoulu (www.jamk.fi) ja se on tehty Motiva Oy:n tilauksesta ja ohjauksessa kuluttajien energianeuvonnan käyttöön. Laskurin internet-toteutuksesta vastaa Atlantis Consulting Oy.

Lämmityslaskurin kehitystyön pohjana on toiminut JAMK:n, Jyväskylä Innovation Oy:n ja VTT:n toimesta tehty Heating Tool -laskuri, joka laadittiin osana EU:n IEE-ohjelman BioHousing-hanketta. ■

ILMALÄMPÖPUMPUT | ILMAVESILÄMPÖPUMPUT | SÄHKÖAUTON LATAUSASEMAT
SÄHKÖKIUKAAT | AURINKOPANEELIT | RAKENNUSPALVELUT

LÄMPÖPUMPPUASENNUS SALOMÄKI OY

Lämpöä talveen
**ILMALÄMPÖPUMPUT
ASENNETTUNA**

Säästä lämmityskustannuksissa jopa 30-40 %

Koulutetut ja Tukesin myöntämän pätevyyden omaavat asentajamme asentavat ilmalämpöpumput toiveidenne mukaisesti. Sisä- ja ulkoyksiköiden paikat katsotaan yhdessä asiakkaan kanssa asiakkaan toiveiden sekä asentajan ammattitaitoisen näkemyksen perusteella

**Olemme Mitsubishin
valtuutettu edustaja!**

Tarjoamme Mitsubishi Electricin huippuluokan lämmitys- ja jäähdytyslaitteita. Älykkäät ratkaisut, luotettava toiminta ja energiatehokkuus ovat vain osa tarjoamistamme eduista.

OTA YHTEYTTÄ
info@lpa-salomaki.fi
040 016 6663

www.lpa-salomaki.fi

**LÄMPÖPUMPPUASENNUS
SALOMÄKI OY**

» KOLUMNI

Tuulahduksia Euroopasta

Sirpa Pietikäinen
Kirjoittaja oli Euroopan parlamentin
jäsen vuosina 2008–2024 ja
nousee varasijalta
parlamenttiin 10. vaalikaudelle.

Kestävillä rakennusmateriaaleilla järkevämpää rakentamista

Rakennusalan kestävyysmurros on pääsemässä vihdoin käyntiin. Murros on välttämätön, sillä rakentaminen ja rakennukset kuluttavat noin puolet EU:n materiaalikulutuksesta sekä vastaavat noin 40 prosenttia EU:n energiakulutuksesta. Sen lisäksi ala tuottaa valtavasti jätettä, josta suuri osa olisi helposti uudelleenkäytettävää ja kierrätettävää. Ilman rakennusalan kestävyysmurrosta voimme sanoa hyvästit EU:n ympäristö- ja ilmastotavoitteille.

Julkisessa keskustelussa on puhuttu paljon rakennusten energiatehokkuusdirektiivistä, mutta myös toinen rakennuksia koskeva asetus on tulossa seuraavan muutaman vuoden aikana voimaan. Uusi rakennustuoteasetus harmonisoi ja vahvistaa rakennusalan sisämarkkinoita. Asetuksen tarkoituksena on edistää alan digitalisaatiota, rakennustuotteiden kestävyyttä, uudelleenkäytettävien rakennusmateriaalien laajempaa käyttöönottoa ja yhdenmukaistaa tuotteita koskevia sääntöjä julkisissa hankinnoissa.

Jopa 80 prosenttia tuotteiden ympäristövaikutuksista määritellään jo suunnitteluvaiheessa, minkä vuoksi tuotesuunnittelun alkuvaiheilla on ratkaiseva rooli tuotteiden koko elinkaaren ympäristövaikutusten torjunnassa. Tämän vuoksi asetuksella asetetaan yhdenmukaistetut ennalta määritetyt ympäristöä koskevat perusominaisuudet, kuten vaikutukset ilmastonmuutokseen, vesistöihin ja luonnonvarojen käyttöön. Rakennuskohteet on myös suunniteltava, rakennettava ja purettava niin että vaikutukset ihmisten terveyteen, hygieniaan ja turvallisuuteen on minimoitu. Esimerkiksi vaarallisten aineiden, orgaanisten yhdisteiden tai mikromuovien päästöt sisäilmaan eivät saisi vaikuttaa negatiivisesti rakennusta käyttävien turvallisuuteen tai terveyteen.

Asetuksen parhaita puolia on se, että se velvoittaa digitaalisen tuotepassin käyttöönoton rakennustuotteissa. Näin ollen jälleenmyyjät ja kuluttajat, kuten rakennusyrietykset, korjaajat tai vaikkapa omakotitaloasujat, saavat helposti selville tuotteiden

den alkuperän, käyttöohjeet, turvallisuustiedot, suoritustason ja muut tekniset ominaisuudet. Tämä helpottaa huomattavasti tee-se-itse omakotitaloasujien elämää, kun esimerkiksi korjattavien tai korvattavien tuotteiden tiedot ovat helposti saatavilla, mikä sujuvoittaa tuotteiden kierrättämistä, päivittämistä, uusiokäyttöä ja korjaamista.

Asetuksen myötä ympäristöä koskevat perusominaisuudet on lueteltava digitaalisessa tuotepassissa osana tuotteen suoritustasoa. Näin rakennustuotteita vertaillaessa on helpompi erottaa vastuullisemmat ja ympäristöystävällisemmät materiaalit ja tuotteet vähemmän ekologisista vaihtoehtoista. Jatkossa olisi tärkeää varmistaa, että suosimme rakentamisessa ympäristöystävällisempiä vaihtoehtoja, kuten vähähiilisiä tai kierrätettyjä materiaaleja. Tuotteet olisi suunniteltava siten, että niiden elinkaari on mahdollisimman pitkä ja että ne ovat lopulta uudelleenkäytettäviä ja kierrätettäviä. Meidän on suunniteltava jätteen synty pois ja varmistettava, että rakennuskantamme suunnitellaan kestäväksi myös ilmastonmuutoksen myötä muuttuvia olosuhteita.

20 vuotta vanhan rakennuksen purkaminen ei ole kestävää saatikka järkevää. Kun rakennus kuitenkin puretaan elinkaarensa lopussa, on tärkeää, että hyödynnämme rakennuksen purkamisesta syntyvän aineksen uusissa rakennuksissa mahdollisimman tehokkaasti. Myös modulaarisuudella on iso rooli tulevaisuuden rakentamisessa, kun rakennuspalikoiden uudelleenhyödyntäminen uusissa käyttötarkoituksissa vähentää tarvettamme alusta loppuun rakentamiselle.

Uudella rakennustuoteasetuksella ja rakennusten energiatehokkuusdirektiivillä varmistamme, että rakennuskantamme ja rakentaminen ovat linjassa EU:n ympäristötavoitteiden kanssa. Ympäristöystävälliset vaihtoehdot ovat myös usein ihmisen terveydelle suotuisampia, kun esimerkiksi rakennustuotteiden kemikaalikuorma vähenee. Näin ollen kestävämpi asuminen on myös asujan mukavuudelle mieluisampaa.

Vanhan puusepöntalon lempeä tunnelma houkutteli aikanaan arkkitehti Salla Paakkunaisen puolisoineen muuttamaan kaupungista keskelle pälkäneläistä perinnemaisemaa.

Teksti ja kuvat: Ulla Sirén

Puusepöntalon keittiö elää juurillaan

Keittiö on kodin sydän, on tapana sanoa. Sinne keskittyvät perheen ruokahuolto, puhtaanapito, elintarvikkeiden säilytys ja usein myös jätteiden lajittelu. Kaiken ei silti tarvitse näyttää samalta kuin sisustuslehdissä ja asuntomessuilla. Kodin sydän on parhaimmillaan, kun se saa sykkiä omaan tahtiinsa.

Kun tamperelainen arkkitehti **Salla Paakkunainen** ja hänen miehensä ensimmäisen kerran tulivat katso-
maan nykyistä kotiaan Pälkäneen kirkonkylässä, he tiesivät jo samalla käynnillä jäävänsä siihen asumaan.

Kyläläisten keskuudessa Veikkalan talona tunnettu pieni punainen hirsirunkoinen rakennus sijaitsee idyllisellä paikalla keskellä ikivanhaa, jo keskiajalla olemassa ollutta ryhmäkylää. Tontti on lohkaistu

viereisestä tilasta, eikä kiinteistöön ole koskaan kuulunut omaa viljelysmaata. Asettuna oli aikanaan puuseppiä, paikallisesti tunnettuja ja arvostettuja käsityöläisiä.

Myyjä määritteli talon ”puolialkeelliseksi vapaa-ajan taloksi”, mikä kuvasi osuvasti melko kolhiintunutta, vuosikymmenten taakse unohdettua asuntoa. Keittiö riitti juuri palvelemaan satunnaisesti poikkeavaa kesäasukasta, mutta vakitui-

sen asunnon tarpeet täyttääkseen se vaati perusteellisen remontin.

Talo oli silti kaikessa kuhmuisuudessaan niin viehättävä ja oman kodin tuntuinen, että Paakkunaiset eivät voineet luopua siitä. Kaupat tehtiin ja punainen tupa sai uuden elämän – ja maakellarin. Hieman hobittikoloa muistuttava kellari on arkkitehtipariskunnan oma luomus, mutta sen tarina on kerrottava erikseen.

Yhdessä olemisen paikka

Salla Paakkunainen toteaa, että keittiöt ovat 2000-luvun arkkitehtuurissa palanneet vanhoille juurilleen. Entisaikaan keittiö tai tupa oli perheen arkihuone, jossa valmistettiin ruokaa ja leivottiin, mutta lisäksi siellä tehtiin kaikkea muutaakin elämään kuuluvaa: aherrettiin puhdetöissä, tarinoitiin tai vaikka harjoiteltiin tavaamista. Nykyisin uusissa asunnoissa suositaan jäl-

Teräs ja puu ovat Paakkunaisten talon rakentamisajan materiaaleja ja sopivat käsityöläiskodin henkeen, joten niistä tehtiin keittiökalusteiden pinnat. Kaapisto on yläosastaan suunniteltu viistoksi, jotta ikkunasta tuleva luonnonvalo saadaan hyödynnettyä parhaalla tavalla.

Kodinkoneilla on kaapistossa omat lokerot, jotta niiden valkoisuus ei riko keittiön värimaailmaa.

leen ratkaisua, jossa keittiökalusteet sijoitetaan oleskelutilojen yhteyteen, eikä ruoanlaittajaa jätetä ovien taakse erilleen muun väen touhuista.

Välillä elettiin monta vuosikymmentä erilliskeittiöiden ja keittokomerojen aikaa, mutta puuseppä Veikkalan taloon se muoti ei koskaan ehtinyt. Paakkunaisten kodin koko toinen pääty on aikanaan ollut yhtenäinen avara tupa leivinuuneineen ja kolmeen suuntaan antavine ikkunoineen. Arkkitehtipari halusi säilyttää tilan sellaisenaan, vaikka yksi elintasouudistus onkin lohkaissut tuvasta kulman.

- 1970-luvulla eteisen yhteyteen on rakennettu wc-tila, jolloin keittiöstä on tullut L-kirjaimen muotoinen, siivellinen. Pohjaratkaisu on hyvä näinkin, koska yhtenäinen kolmi-ikkunainen tupaosuus on yhä olemassa, ja keittiökalusteille jää oma siipensä, Salla Paakkunainen sanoo.

Paakkunaisten keittiössä on pirttikalusto, niin kuin siellä luultavasti on ollut alusta asti. Toisessa päässä on sohvaryhmä ja televisio. Kodin arkielämä keskittyy tupaan, niin kuin aina ennenkin.

Remontti voi paljastaa yllätyksiä

Vanhan keittiön remontoinnissa on paljon pakollista huomioitavaa. Vesijohdot, putket ja sähkötyöt ovat

vaatineet erilaisia läpivientejä, joita on tehty oman aikakautensa tavalla. Nykyään sähkö- ja lvi-töihin tarvitaan yleensä vähintään toimenpidelupa, ja lisäksi sekä laitteiden että asentajien täytyy täyttää tietyt lainvaatimukset. Kun järjestelmiä uusitaan, voi paljastua yllättäviä ratkaisuja, jotka eivät vastaa nykyä, ja kustannukset saattavat nousta odottamattoman korkeiksi.

- Keittiön perusteellinen uudistaminen on kallis ja vaativa työ. Se voi tulla jopa kalliimmaksi, kuin koko talon arvo on, joten kannattaa pysähtyä ensin tarkoin miettimään, mihin ryhtyy, Salla Paakkunainen muistuttaa.

Hän kehottaa keittiöremonttia suunnittelevia hidastamaan tahtia alussa, vaikka mieli palaisi uudistusten pariin. Lopputulos luultavasti paranee, jos malttaa jonkin aikaa tuumailla.

- Itse aloittaisin kodin pohjapiirustuksesta, isoista mitoista. On tärkeää mitata keittiö huolellisesti, sillä vanha mitoitus ei aina riitä kaikkeen toivottuun. Keittiöt eivät ennen olleet läheskään yhtä laajasti varusteltuja kuin nykyään, hän selittää.

Omilla vai talon ehdoilla

Tärkein kysymys on tietysti, mistä haaveillaan. Omat tarpeet ja toiveet ovat koko remontin lähtökohdat. Mutta joskus täytyy valita >>

Kamê
bathroom

TYYLIKKÄÄT, AJATTOMAT
& LAADUKKAAT
Kame -kylpyhuonekalusteet

MEILTÄ MYÖS
ASENNUS

@rakennusruoho

Rakennus Raino Ruoho Oy

KOTIMAINEN KALUSTEMYyjÄSI:
Rakennus Raino Ruoho Oy
www.rakennusruoho.com
040 5626 302 | toimisto@rakennusruoho.com

myös ne asiat, joista tingitään.

– Usein toivotaan esimerkiksi pitkää työtasoa ikkunan alle, mutta sellainen voi olla vaikea toteuttaa tilaan, johon ei ole alun perin suunniteltu työtasoa lainkaan, Paakkunainen kertoo.

Hänen omassa keittiössään työtaso muodostaa saarekkeen, joka samalla rajaa keittiön ruoanlaittopuolen oleskelutilasta. Kuten vanhoissa taloissa usein, Paakkunaisen talossa ikkunat ovat niin matalalla, että oikean korkuinen taso osuisi ikkunan eteen.

– Ikkunaa on kyllä mahdollista pienentää, jos se sopii talon julkisivuun – olen suunnitellut työssäni sellaisiakin ratkaisuja. Itse en halunnut ryhtyä muuttamaan talomme alkuperäisiä kuusiruutuisia ikkunoita enkä vähentämään luonnonvaloa, josta saamme nauttia, Salla Paakkunainen kertoo.

Sisustus aikakauden mukaan

Sisustustyylin, värien ja pintamateriaalien valinta on oman keittiön suunnittelun hauskin osa, koska ei tarvitse miettiä lakeja eikä lupia. Erityisesti vanhassa talossa luovuus ja omaleimaisuus saavat puhjeta kukkaan. Paakkunaisen keittiössä suunnittelun lähtökohtana ovat olleet talon ikä ja historia. Elämän

rosaisuus ja kerroksellisuus saavat näkyä.

– Tämä on yli satavuotias käsityöläiskoti, joten halusimme valita sitä mukailevan värimaailman ja materiaalit, Salla Paakkunainen kertoo.

Keittiön kaapisto on hänen miehensä suunnittelema ja omin käsin rakentama. Kaappien ovet ovat puunväriset, ja niissä on veistetty koristekuvio. Kaapiston yläosa on tarkoituksellisesti suunniteltu viistoksi jotta viereisestä ikkunasta tuleva valo yltäisi mahdollisimman pitkälle.

Kodinkoneet on sijoitettu kaapistoon siten, että vieras ei sisään astuessaan näe, että keittiössä olisi esimerkiksi jääkaappia ollenkaan. Laitteiden valkoiset kyljet eivät näyttäneet sopivan kokonaisuuteen, eikä valkoinen väri muutenkaan, joten ne piilotettiin. Jätteiden lajitteluun on myös varattu nykyajan vaatimukset täyttävä iso ja helppokäyttöinen tila, mutta sekin peittyi yhdenmukaisen oven taakse.

Kalusteita myös kierrätyksestä

Tiski- ja työtasojen materiaaliksi valikoitui teräs.

– Teräs kestää kovaa työntekoa, ja se helppo pitää puhtaana. Sitä on käytetty suomalaisissa kodeis-

sa jo kauan, joten se sopi meidän tyyliimme, Salla Paakkunainen perustelee.

Hän pohtii, että nykyisin tasoissa suosittu kivi olisi ollut työläiskeit-tiöön liian suurellinen, laminaatti aikakauteen täysin sopimaton ja puu helposti kuluva. Teräksisen tason alle mahtuu kookas sähköuuni sekä liikuteltava laatikosto, jonka puupintaa voi käyttää toisena, matalampana työtasona. Liikuteltavat osat lisäävät muuntelun mahdollisuutta, kun tilaa on niukasti.

Mikäli ei tavoittele sisustusleh-tien sileänvalkoista keittiöunelmaa, voi kalusteita hankkia kierrätykses-tä, samoin lattialautoja, seinäpane-eleja, jopa ovenkahvoja ja uunin-luukkuja. Vanhat osat ovat yleensä kestävä materiaalia, ja ne luovat aitoa ajan henkeä. Paakkunaisilla esimerkiksi keittiön pirttikalustossa on vanhat jalkaosat, joihin on tee-tetty uudet kannet.

Ekologisuus on turvallisuutta

Tekemällä kestäviä ja ajattomia valintoja voi siirtää seuraavaa keittiöremonttia eteenpäin ja vahvistaa kodin kriisinkestävyyttä.

Vanhojen tulisijojen korjaaminen tai korvaaminen uusilla kannattaa, jos niille on olemassa ehjät perus-tukset ja hormit. Varalämmönläh-

teenä ne turvaavat kotia, jos muun energian kulku jostakin syystä pysähtyy, mutta niistä on hyötyä tavallisessa arjessakin. Paakkunaiset eivät esimerkiksi luopuisi mistään hinnasta vanhasta puuhellastaan.

– Meille siitä tuli heti keittiön rak-kain kaluste. Se on vähän kolhui-nen, mutta monipuolinen ja teho-kas, Salla Paakkunainen kertoo.

Sähköliedeksi heille onkin riittä-nyt kaksilevyinen keittotaso, joka sopii teräksisen työtasoon päälle.

Vaikka elintarvikkeiden kylmä-säilytys perustuu nykyään sähköön, maakellari on yhä oiva lisätila, jos-sa esimerkiksi perunoita ja juurek-sia voi säilyttää ison määrän ker-ralla. Kellari myös pelastaa paljon, jos kylmälaite rikkoutuu tai sähkö katkeaa.

Arkkitehtipari on itse suunnitel-lut kellarinsa, joka käytännöllisyy-den lisäksi hurmaa sadunomaisuudellaan. Varta vasten kasatun nur-mipeitteisen maa-aineskukkulan halkaisee käytävä, jossa on vastak-kain kaksi kaarevaa ovea. Toisesta paljastuu kesäkeittiö, jonka taustaa koristaa mosaiikkitaideeos, toises-ta pääsee maakellarin portaisiin. Ulkonäkönsä puolesta rakennelma voisi sijaita Tolkienin Keski-Maassa hobittien asumuksilla, mutta sisältä se on käytännöllinen keittiön täy-dentäjä, jota nykymaailman kriisit eivät horjuta. ■

CFMOTO Mönkijän varustepaketit

CFORCE-mönkijät valmiina talveen!

Pyydä mönkijän talvipaketin räätälöity tarjous jälleenmyyjältäsi.

KAIKISSA CFORCE-MALLEISSA

3

VUODEN TAKUU
ilman tunti-
tai km-rajaa!

TRAKTORI
60
km/h
MÖNKIJÄ

CFORCE 625

Ohjaustehostin vakiona • Tehokas 580 cc:n moottori
• Sähkökaasu • CFMOTO-tuulilasi • Elektroninen takatasauspyörästön lukko • EFI-polttoainejärjestelmä
• CV Tech -variaattori • E-tyyppihyväksytty vinssi, vetokuula ja peräkärryn pistoke • Jämerät maastorenkaat • Alumiinivanteet • Kirkkaat LED-ajovalot edessä ja takana • Lyhyt ja pitkä malli

Hinta alk. **8390€**

TRAKTORI
40/60
km/h
MÖNKIJÄ

CFORCE 520

Ohjaustehostin vakiona • Tehokas 495 cc:n moottori
• EFI-polttoainejärjestelmä • CV Tech -variaattori • Iskunkestävät käsisuojat • Pieni kääntösäde • Jämerät maastorenkaat • Alumiinivanteet • E-tyyppihyväksytty vinssi, vetokuula ja peräkärryn pistoke • Kirkkaat ajovalot edessä ja takana • Lyhyt ja pitkä malli, jotka voidaan rekisteröidä kahdelle

Hinta alk. **7490€**

CFMOTO

SUOMEN MYYDYIN 4X4 TRAKTORIMÖNKIJÄ

cfmoto.fi

OPAALIN
SEURAAVA ESITTELY:
SU 1.12.
KLO 14:15-14:45

MEILLÄ AINA
VELATTOMAT
TALOYHTIÖT,
OMILLA TONTEILLA
TIETENKIN!

Parantolankatu 42, 05800 Hyvinkää

Myynnissä kerrostaloasuntoja

As 1	4H + K + S + P	98,0 m ²	1/3	401 000 €
As 2	2H + K + S + P	56,0 m ²	1/3	247 000 €
As 8	3H + K + S + P	85,5 m ²	3/3	389 000 €

www.hyvinkaanopaali.fi

Tervetuloa tutustumaan muuttovalmiiseen Hyvinkään Opaaliin, joka rakentuu vanhalle ja arvostetulle Parantolan alueelle.

Tarjoamme laadukkaita koteja perheiden muuttuviin tarpeisiin, tämä kolmikerroksinen kerrostalo on suunniteltu täydentämään vanhaa asuinalueetta ja sopii ajan henkeen. Sijainti on rauhallinen, mutta silti aivan Hyvinkään keskustan välittömässä läheisyydessä.

Tule tutustumaan ja löydä uusi kotisi!

TOPAASIN
SEURAAVA ESITTELY:
SU 1.12.
KLO 15:00-15:30

Karpinkatu 1, 05830 Hyvinkää

Muuttovalmis **As Oy Hyvinkään Topaasi** on kompakti rivitaloyhtiö, jossa on toimivat pohjaratkaisut, tyylikkääät asunnot ja valmiit pihat. Tule tutustumaan tilaviin perheasuntoihin, hyvien kulkuyhteyksien varrelle.

Myynnissä

As 3 4-5H + K + S 113,5 m² VH. 399.000€

www.hyvinkaantopaasi.fi

Vuokraamalla omaan kotiin

Olemme kehittäneet konseptin, jolla pääset muuttamaan uuteen kotiin määräaikaisella vuokrasopimuksella, jonka päätyttyä voit lunastaa asunnon omaksi. Maksamasi vuokra hyvitetään asuntoa ostaessasi, näin pääset heti muuttamaan uuteen kotiin, aluksi vuokralle. Myöhemmin sinulla on mahdollisuus lunastaa asunto omaksi edullisemmalla hinnalla.

Lue lisää: www.hyvinkaantopaasi.fi/vuokraus

DIABAASI

Hevosmiehenkatu 10, 05830 Hyvinkää

Nyt myynnissä Uudenmaankadun varrella

2H + K + S + P - 4H + K + S + P

54,0 - 111,5 m²

www.hyvinkaandiabaasi.fi

Myynti

040 3551 771

myynti@muurausliike.fi

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kirjallinen sopiminen ja osaava valvonta – niistä on onnistunut remontti tehty

Rakennusmestari korostaa remontin suunnittelun, ammattimaisen valvonnan ja kirjallisen sopimisen merkitystä remontin onnistumisessa. Tärkeää on myös selvittää urakoitsijan taustat ja osaaminen perusteellisesti.

Neuvontainsinööri ja rakennusmestari **Timo Jokela** Peruskorjaamisen ja Rakentamisen Kehittämiskeskus PRKK ry:stä näkee työssään remontteja laadasta laitaan, niin onnistuneita kuin vähemmänkin onnistuneita. Hän kertoo törmänneensä tämänkin vuoden aikana harmillisiin tilanteisiin, jossa remontin tilaaja ja urakoitsija ovat ajautuneet törmäyskurssille.

Eräs tapauksista sattui hänen tuttavalleen, joka teetti kotiinsa kylpyhuo-

neremontin. Koska valvontaa ei ollut mukana riittävästi, pieleen meni melkein kaikki mahdollinen.

– Ensinnäkään minkäänlaista sopimusta paperille ei koskaan tehty. Siitä oli ehkä sähköpostissa jotain sovittu, ja hinta oli varmaan sovittu.

Remontin hinta oli hänen arvionsa mukaan vedetty reippaasti yläkanttiin. Urakoitsija sai tehdä töitä ilman valvontaa ja pyysi remontin edetessä asiakkaalta maksusuorituksia, jotka tämä

maksoi mukisematta. Ennen pitkää asiakas alkoi kuitenkin niin sanotusti haistaa palaneen käryä, tuli katuma-päälle ja kysyi Jokelan mielipidettä.

– Kun pääsin paikan päälle, ymmärsin että tähän on tehty ihan vastoin kaikkia ohjeistuksia. Oli virheitä paljonkin, Jokela kertoo. Eikä ongelmana ollut pelkästään työn jälki:

– Rahat oli maksettu, mutta kuitteja ja laskuja ei saatu koskaan. Eli näin ollen asiakas ei ole saanut kotitalous-

vähennystä, kun ei ole mitään laskuja mitä osoittaa. Tässä tapauksessa kaikki rahat ovat menneet harmaaseen talouteen.

Huomiota urakoitsijan referensseihin

Toisena esimerkkinä Jokela mainitsee vanhan rintamamiestalon, johon oltiin teettämässä julkisivuremonttia. Tarkoituksena oli uusita talon ulkoverhous ja

Kuluttajaneuvonnassa setvitään myös remonttiriitoja

Kilpailu- ja kuluttajaviraston kuluttajaneuvontaan valitetaan remonttien osalta eniten erilaisista virhetilanteista, kertoo johtava asiantuntija **Mikko Saastamoinen** Kilpailu- ja kuluttajavirastosta. Joko työn laatu ei ole vastannut sovittua tai odotuksia, tai työtä ei ole ylipäättäen tehty ammattitaitoisesti ja huolellisesti. Myös toimitetussa kalusteissa tai tarvikkeissa on usein puutteita.

– Monenlaisia viivästys- tai keskeytystilanteita on myös melko usein. Valituksia tulee lisäksi muun muassa erilaisista hinnoittelu- ja laskutusepäselvyyksistä.

Jo vuosien ajan vajaa 10 % kuluttajaneuvontaan vastaanotetuista yhteydenotoista on koskenut remontointia ja rakentamista. Siitä ei voida toki päätellä alan varsinaista tilannetta tai sen kehitystä.

– Selvitysten mukaan vain pieni osa ongelmia kokeneista kuluttajista on yhteydessä viranomaisiin. Tästä voinee toisaalta päätellä sitäkin, että iso osa ongelmista ratkeaa osapuolten kesken ilman viranomaisapua, mihin tietysti on syytä pyrkiäkin.

Perusteellinen remonttisopimus on paras lähtökohta

Kirjallinen sopiminen on paras tapa ehkäistä riitoja. Saastamoinen mukaan sopimukseen on tärkeä kirjata ainakin työn sisältö, työn hinta ja laskutusperusteet sekä maksuerien aikataulu. Niiden ohella on hyvä ilmetä muun muassa se, mitä ja minkä laatuista materiaaleja käytetään ja kenen vastuulla on hankkia käytetyt materiaalit.

Hän neuvoo mainitsemaan sopimuksessa erikseen myös mahdolliset järjestelyt ja toimenpiteet, jotka tilaaja tekee, kuten vanhan purkaminen, remontin aloitus- ja valmistumisaika ja seuraukset, jos työ viivästyy.

– Jos urakoitsija käyttää mahdollisia aliurakoitsijoita, heidätkin on hyvä kirjata sopimukseen. Lisäksi isommissa urakoissa kannattaa varmistaa, että urakoitsijan sopimusmallit ja ehdot ovat kuluttaja-asiamiehen hyväksymiä.

Saastamoinen muistuttaa, että remontin kestäessä voi tulla myös yllätyksiä ja tarvetta muutoksille ja lisätoille. Näistäkin

kannattaa sopia mahdollisimman tarkasti kirjallisesti.

– Valitettavan usein tilanne on se, että remontin muutos- ja lisätoista ja niiden hinnasta tai laskutusperusteista on sovittu vain suullisesti, joka tietysti merkittävästi vaikeuttaa erimielisyytilanteiden selvittämistä ja ratkaisemista.

Reklamaatio ja kuluttajaneuvonta apuna riitatilanteessa

Jos remontista kuitenkin syntyy erimielisyyttä tilaajan ja urakoitsijan välille, ensimmäinen askel on reklamoida havaituista puutteista suoraan yritykselle ja pyrkiä neuvottelemaan, miten tilanne ratkaistaan.

– Jos reklamaatio ja neuvottelut eivät johda sovintoratkaisuun, kuluttaja voi kääntyä KKV:n kuluttajaneuvonnan puoleen, jossa asiaa voidaan tarkemmin selvittää ja mahdollisuuksien mukaan myös neuvotella erimielisyyden ratkaisusta yrityksen kanssa, Saastamoinen neuvoo.

Jos riitaa ei saada sovittua kuluttajaneuvonnankaan välityksellä, kuluttajaneuvonta voi ohjata tekemään ratkaisusuosituspöytäkirjan kuluttajariitalautakuntaan.

Saastamoinen muistuttaa kuluttajansuojalain säännösten koskevan vain kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisiä sopimuksia. Remontin tekijäksi on siis selkeintä valita elinkeinonharjoittaja.

– Jos kotitalous palkkaa remonttimiehen työsuhteeseen, se toimii itse työnantajana. Työsuhteeseen remonttimiehen palkannut kotitalous on velvolinen huolehtimaan samoista työnantajamaksuista kuin muutkin työnantajat. Virheellisestä työstä tai työn viivästymisestä ei voi vedota kuluttajansuojalakiin. Kuluttajaviranomaiset eivät voi myöskään ratkaista riitaa.

Pääurakoitsija vastaa myös käyttämiensä aliurakoitsijoiden työstä. Kuluttaja voi kuitenkin halutessaan esittää vaatimuksia suoraan aliurakoitsijalle, jos tämän työsuorituksessa on ollut virhe.

Lisätietoja: www.kkv.fi/kuluttaja-asiat/asuminen/remontit/remontin-tarjouspyynto-ja-sopimus/

PELTIKATOT | TIILIKATOT | HUOPAKATOT
TIILIKATTOJEN PINNOITUKSET

Kattoremontteja yli 20 vuotta
Tuhansia tyytyväisiä asiakkaita

ONKO KATTOREMONTTI AJANKOHTAINEN?

PYYDÄ TARJOUS!

MYÖS
ASBESTI-
PURKUTYÖT
MEILTÄ!

OTA YHTEYTTÄ:

Puh. 020 7413 950
www.eliittikatot.fi

 ELIITTIKATOT
Kotisi ylin ystävä

muun muassa lisätä lämmöneristystä.

– Kaikki lähtökohdat oli oikein, suunnitelmat tehty viimeisen päälle ja oli jopa vastaava mestari siinä, eli ammattilainen mukana.

Remontista oli myös tehty asianmukainen sopimus kirjallisesti hintaa myöten. Harhaan mentiin kuitenkin siinä vaiheessa, kun työhön ryhdyttiin etsimään urakoitsijaa. Jokela toteaa, ettei valitun urakoitsijan referenssejä selvitetty riittävästi.

– Aina kun kysyt urakoitsijaa, pitää selvittää urakoitsijan taustat ja referenssit ja mahdollisuuksien mukaan saada niitä aikaisempia remonttikohteita ja niiden asiakkaiden puhelinnumeroita, joihin voi soittaa, että voi kysyä miten tämä hoiti teidän urakan.

Valitulla urakoitsijalla ei kuitenkaan ollut riittävästi ammattitaitoa eikä kokemusta suomalaisesta rakentamisesta, mikä näkyi työn laadussa.

– Kävin siellä tekemässä katselmuksen. Se oli niin huonoa työtä, että melkein kaikki olisi pitänyt purkaa pois ja tehdä uudestaan.

Muista poikkeava tarjous syynättävä tarkkaan

Jokela kommentoi remontin valvonnan epäonnistuneen. Tilaajakaan ei osannut puuttua tilanteeseen, vaikka näki urakoitsijan tekevän huolimaton- ta työtä.

– Siinä vaiheessa, kun ammattimain- nen valvoja näkee, että jotain menee väärin, homma pysäytetään siihen ja väärin tehty työ pitää välittömästi kor- jata.

Kyseisessä tapauksessa jo poikkeuk- sellisen edullisen tarjouksen olisi pitä- nyt Jokelan mukaan herättää huomio- ta. Erottuipa joku tarjous muista sitten erityisen halpana tai erityisen kalliina, hän kehottaa suhtautumaan siihen va- roen.

– Ammattilainen kyllä ymmärtää, paljonko tuommoisen remontin ko- konaishinta on, missä se tulee liikku- maan. Sen takia niitä tarjouksia pitäisi saada joka kohteesta ainakin 3–5, jotta pääset vertailemaan.

Urakoitsija ei kyennyt korjaamaan

virheitään. Epäonnistuneen remon- tin jälkiä korjailemaan palkattiin uusi timpuri, mutta Jokela toteaa, ettei teh- tyä työtä voida enää kokonaan purkaa. Koska tilaaja ei suostunut maksamaan huonolaatuisesta työstä, urakoitsija otti lakimiehen avukseen, joten tilaa- jan oli tehtävä samoin. Riitaa pyritään nyt ratkomaan sovittelemalla.

Selvitä myös remontin tekijöiden osaaminen

Urakoitsijayrityksen referenssien li- säksi Jokela kehottaa selvittämään, kuka työtä tulee varsinaisesti teke- mään ja millaiset tämän työtaustat ovat. Myös sopimukseen voidaan laittaa maininta, että työntekijöillä pitää olla kokemusta ja alan koulu- tusta. Lisäksi valvoja voi pitää en- nen urakan alkua tekijöiden kanssa aloituspalaverin, jossa käydään läpi suunnitelmat työn toteutuksesta.

Tämän oppi kantapään kaut- ta eräskin 1940-luvulla rakennetun omakotitalon omistaja, joka päätti maalauttaa talonsa alkuperäisen julkisivulaudoituksen uusiksi. Teke- mään valittiin yritys, jonka internet- sivut olivat hyvin vakuuttavat. Myös sopimus tehtiin kirjallisena kuten pitääkin.

– Se vanha maali oli hilseillyt koko alaltaan. Sopimuksessa luki, että hilseilevä maali poistetaan ja kaikki pinnat pestään, tehdään homepesu ja muuta ja maalataan, Jokela taus- toittaa tapausta.

Suuren, kaksikerroksisen talon maalausurakan kestoksi oli sopi- mukseen kirjattu seitsemän päivää. Todellisuudessa työntekijät olivat työmaalla vain 2,5 päivää, jonka ai- kana julkisivu raaputettiin, pestiin ja maalattiin. Kun talo oli jo maa- lattu, työn laatuun tyytymätön tilaa- ja soitti Jokelalle ja pyysi tätä anta-

maan mielipiteensä.

– Ne oli hutaisemalla sitten teh- ty. Oli ihan karmean näköinen maa- laus. Onneksi sitä ei ollut vielä las- kutettu, hän päivittelee.

Maksusuoritus vain hyväksytystä työstä

Työtä tehneet maalarit olivat Joke- lan arvion mukaan hyvin nuoria ja ilmeisen kokemattomia. Vanhan maalin poisto oli tehty niin huoli- mattomasti, että sitä oli jäänyt irto- naisena uuden maalikerroksen alle.

– Todettiin, ettei maalausta voida missään tapauksessa hyväksyä. So- vittiin, että urakoitsijalla on mah- dollisuus korjata maalaus, eli tuossa tapauksessa aloittaa se aivan alusta uudestaan.

Kyseisessä julkisivuremontissa valvonnan olisi pitänyt Jokelan mu- kaan jaksotella:

– Ennen kuin vedetään uutta maa- lia, pitäisi hyväksyä ne rapatut ja puhdistetut pohjat, että vanha maa- li on poistettu riittävästi, ennen kuin annetaan lupa lähteä maalaamaan.

Yhtä lailla laskutuksen tulee ta- pahtua vasta sitten, kun työ on val- mis ja hyväksytty. Hän korostaa, että yhtään maksuerää ei kannata mak- saa etukäteen.

– Maksuerien pitää aina perus- tua suoritettuun työhön ja hyväk- syttyyn työsuoritukseen.

Riitatapauksissa tilaajan turvana on kuluttajansuojalaki, jota sovel- letaan aina asiakkaan eduksi. Jos tilaaja ja urakoitsija eivät pääse re- montista yhteisymmärrykseen, ti- lanteeseen on Jokelan mukaan myös mahdollista ottaa avuksi puo- lueeton tavarantarkastaja.

– He ovat päteviä työntekijöitä ja hei- dän lausuntonsa pätee oikeudes- sa. ■

Annia
asianajotoimisto

toimisto@annia.fi • 040 672 2255 • annia.fi

Juhlavuosi 2024
Annia 10 vuotta!

Vuosien kokemus kiinteistö-,
asunto- ja rakentamisriidoista.

Kaivokatu 1, Hämeenlinna avoinna ma-pe 9-17
Kartanonkatu 4, Forssa avoinna ma 9-16 ja sopimuksen mukaan
Hämeenaukio 1, Riihimäki avoinna ke 9-16 ja sopimuksen mukaan

» LAKIPALSTA

Minna Ravi
asianajaja, osakas
Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy
minna.ravi@lindblad.fi
Puh. 020 749 8193

Vallintavirhe kiinteistökaupassa

Vallintavirheestä on kyse muun muassa silloin, jos myyjä on antanut ostajalle ennen kauppaa väärää tietoa esimerkiksi kaavasta, rakennuskiellosta tai luovutusrajoituksesta ja annetun tiedon voidaan katsoa vaikuttaneen kauppaan. Lisäksi vallintavirheestä on kyse silloin, kun kiinteistöllä olevaan rakennukseen ei ole tarvittavaa lupaa, käytännössä rakennuslupaa.

Yleensä vallintavirheriidat koskevat juuri rakennusluvan puutetta. Pahimmassa tapauksessa koko rakennus on luvaton. Kyse voi olla myös siitä, että rakennukseen on tehty laajennus tai suuria remontteja, joille ei ole haettu asianmukaista lupaa. Voi myös olla, että lupaa ei enää helposti saa, mikäli esimerkiksi rakentamismääräykset ovat muuttuneet remontin jälkeen. Pahimmillaan puhutaan siitä, että asuinrakennus on luvaton, eikä lupaa ole mahdollista saada. Rakennusta ei pitäisi käyttää enää asumiseen ja viranomaiset voivat sen kieltää. Rakennusta koskee myös purku-uhka.

Tyypillinen seuraamus vallintavirheestä on hinnanalennus. Hinnanalennuksen täytyy vastata virheen arvoa. Yleensä puhutaan virheen korjauskustannuksista eli käytännössä siitä, mitä maksaa rakennusluvan hakeminen. Mikäli virhe on olennainen, ostajalla on oikeus purkaa kauppa. Ostajalla voi olla myös oikeus vahin-

gonkorvaukseen.

Vallintavirhettä ei koske maakaassa mainittu viiden vuoden reklamaatioaika. Kyseinen reklamaatioaika koskee laatuvirhettä. Vallintavirheeseen voi vedota vanhentumislain puitteissa eli vanhentumisaika on 10 vuotta. Virheestä on toki reklamoitava kohtuullisessa ajassa sen jälkeen, kun se havaittiin tai olisi pitänyt havaita.

Vallintavirheissä on myyjän vastuun lisäksi kyse usein kiinteistönvälittäjän vahingonkorvausvastuusta. Huolellisen välittäjän pitäisi tarkistaa rakennusten lupa-asiat. Mikäli vallintavirhe ilmenee rakennusluvan puutteena, välittäjä on todennäköisesti toiminut huolimattomasti. Välityslieke voi olla vahingonkorvausvastuussa ostajalle. Mikäli myyjä joutuu maksamaan ostajalle hinnanalennusta vai vahingonkorvausta, välityslieke voi joutua maksamaan vahingonkorvausta myyjälle.

Ostaja voi minimoida vallintavirheen mahdollisuuden tutustumalla huolellisesti kiinteistösta saatavilla oleviin asiakirjoihin. Ostajan tulee myös tutustua kaavaan ja mahdollisiin vireillä oleviin kaavamuutoshakemuksiin. Ostajan kannattaa kysyä rohkeasti lisätietoja kiinteistönvälittäjältä tai myyjältä, mikäli jokin asia jää epäselväksi.

Kodin sähköjärjestelmän turvallisuuden voi varmistaa vain ammattilainen. Perusteellinen kuntotarkastus paljastaa alkavatkin ongelmat, jotka eivät näy päällepäin.

Teksti: Ulla Sirén

Tarkastus paljastaa sähköjärjestelmän heikkoudet

Viallinen sähkölaite, sirisevä pistorasia ja yhtenään palava sulake ovat merkkejä, joista kaikki osaamme tunnistaa vaaran ja kutsua ammattilaisen apuun. Harvemmin tullaan ajatelleeksi, että omakotitalon sähköasennukset ja laitteet vaativat seurantaa, kunnossapitoa ja tarvittaessa uusimista.

Omakotitalon sähköasioista puhutaan eniten hintojen osalta. Sähköturvallisuus puhuttaa, jos jokin laite on viallinen. Itse sähköjärjestelmät toimivat yleensä pitkään ja hyvin – omakotitalon sähköjärjestelmä saattaakin olla useita vuosikymmeniä vanha. Monessa muuten perusteellisesti remontoitussa talossa on jäljellä alkuperäinen sähköjärjestelmä. Sinänsä se ei ole laitonta. Järjestelmää saa käyttää niin kauan, kuin se on turvallinen. Ylitar kastaja **Esko Iivonen** Turvallisuus- ja kemikaalivirastosta (Tukes) kertoo itse nähneensä sellaisen 1930-luvulla asennetun, joka oli yhä käytössä. Pitkään tarkastamattomassa olleessa sähköjärjestelmässä voi kuitenkin piillä näkymättömiä vaaroja.

Omistaja vastaa turvallisuudesta

Sähköturvallisuuslain mukaan asun-

non haltijalla, joko omistajalla tai joissakin tapauksessa vuokralaisella, on velvollisuus huolehtia sähköjärjestelmän kunnossapidosta, asennusten turvallisuudesta sekä siitä, että havaitut puutteet poistetaan riittävän nopeasti.

– Pääsääntöisesti ihmiset kyllä reagoivat nopeasti, kun vastaan tulee jokin näkyvä ongelma, mutta harvoin maallikko ryhtyy kriittisesti arvioimaan talonsa sähköjä, jos ne toimivat, Esko Iivonen kertoo.

Sähköjärjestelmien kestävyyyteen vaikuttavat niin monet tekijät, että niille ei voida määrittää mitään tarkkaa käyttöikää, mutta tarkastuksilla voi vahvistaa sekä kodin sähköturvallisuutta että omaa mielenrauhaa. Toisekseen uusiinkin omakotitaloihin joudutaan tekemään sähköasennuksia, joiden turvallisuutta on vaikea tarvittaessa varmistaa itse, kuten tietoliikennekaapeleita, lämpöpumppuja ja aurinkopa-

neeleja.

Toimiva ei ole aina turvallinen

Esko Iivonen muistuttaa, että sähköasennukset vanhenevat ja kuluvat käytössä siinä missä muukin kiinteistön tekniikka.

Vanhoissa asennuksissa voi olla viikaantuneita ja kuluneita komponentteja ja löystyneitä sähköliitoksia, jotka aiheuttavat vaaraa. Myös eläimet voivat aiheuttaa tuhoa, joka ei näy päällepäin: jyräjät ovat voineet mustella kaapeleita rakenteissa tai kulkea sähköputkia pitkin sähkökeskusten sisälle. Sinne päässyt eläin voi aiheuttaa jopa tulipalon.

Iivonen kertoo, että erityisesti vuokralaisilta tulee Tukesille ilmoituksia viallisista sähköjohdoista. Joskus kattovalaisimen kiinnittäminen paikoilleen ei ole onnistunut, koska

ikääntyneet johdot murenevät käsiin. Joissakin kiinteistöissä on yhä käytössä jopa kangaseristeisiä johtimia, sähköalan ammattislangilla ilmaistuna rättiljohtoja, jotka ovat jo erityisen hauraita.

– Murenevät eristeet ovat aina merkki vaarasta, ja sellaiset johdot, jotka eivät kestä käsittelyä, pitäisi vaihtaa viipymättä, Iivonen varoittaa.

Muita vaaran merkkejä ovat usein palavat sulakkeet, mustuneet pistorasiat, tai jos pistorasiaan liitetty pistotulppa tuntuu kuumalta. Vakava varoitus on myös palaneen käry, tai jos sähkökeskuksesta tai jostakin muusta asennuksen komponentista kuuluu epämääräistä sirinää. Jos jonkin näistä merkeistä havaitsee, on syytä ottaa viipymättä yhteys sähköurakoitsijaan vian paikallistamiseksi ja korjaamiseksi. Hyvin vanha ja hauras järjestelmä on syytä uusii kokonaan.

6 ohjetta urakoitsijan valintaan

Omakotitalon sähköturvallisuuteen vaikuttaa olennaisesti se, että asennukset tehdään alusta asti oikein ja ammattimaisesti. Itse ei saa asentaa mitään, ellei satu olemaan alan ammattilainen. Ei kannata myöskään valita halvinta tarjousta eikä nopeimman työn lupaavaa urakoitsijaa, ennen kuin on varmistanut työn tarjoajien taustat. Tukes antaa valintaan kuusi ohjetta:

- 1. Selvitä, että palvelua tarjoavalla yrityksellä tai sen käyttämällä aliurakoitsijalla on sähkötöihin tarvittavat oikeudet. Tarkista asia Tukesin rekisteristä.
- 2. Tee kirjallinen sopimus tilaamastasi työstä. Näin varmistat kaikkien tilattujen töiden tekemisen ja selvennät vastuukysymyksiä.
- 3. Kysy useampia tarjouksia.
- 4. Varmista, että sähköurakoitsija tarkastaa asennukset ennen käyttöönottoa.
- 5. Urakoitsijan pitää luovuttaa sähköasennusten haltijalle tarkastuspöytäkirja, joka on urakoitsijan antama vakuutus siitä, että sähkötyöt on tehty sähköturvallisuussäädösten mukaisesti. Pienistä asennustöistä ei edellytetä pöytäkirjaa, mutta tarkastusten ja testausten tulokset on tällöinkin tarvittaessa luovutettava asennusten haltijalle.
- 6. Varmista, että saat tarvittavat asennuspiirustukset ja käyttöohjeet.

Mitä sähkötarkastuksissa tehdään

Tarkastuksen sisältö vaihtelee. Yleensä tarkastuksilla tehdään silmämääräisiä tarkastuksia, avataan keskusten ja asennusrasioiden kansia sekä tehdään erilaisia mittauksia ja testauksia. Laajemmin asennuksia ei yleensä pureta kuin mahdollisessa kuntotutkimuksessa. Tarkastusotantaan kuuluvat sähkökeskukset, pistorasiat ja jakorasiat, ja lisäksi yleissilmäys kiinteistön valaisimiin ja muihin sähkölaitteisiin. Mahdollisella lämpökuvausella havaitaan jo alkavasti vikaantuneet komponentit, joiden ongelmia ei voisi muuten havaita.

– Tarkastaja kiinnittää huomiota esimerkiksi siihen, jos pistorasian sisusosa on tummunut: se on merkki löysytynestä liitoksesta. Tai jos johdon ulkovaippa on murtunut, jokin kytkin halki tai valaisimen kupu rikki. Ne ovat asioita, jotka on mahdollista huomata itsekkin, mutta viimeistään tarkastuksessa ne havaitaan, Esko Iivonen selittää.

Määräaikaistarkastus, kunnossapitotarkastus ja kuntotutkimus

Sähköturvallisuuslaissa vaaditun sähkötarkastuksen voi suorittaa vain Tukesin valtuuttama tarkastuslaitos tai tarkastaja, niin sanottu kolmas osapuoli. Sähkötarkastus ei ole pakollinen omakotitalossa, jos se on vain asumiskäytössä. Halutessaan tarkastuksen voi kuitenkin teettää tarkastustahoilla vapaaehtoisesti.

Sähkölaitteiston kunnossapitotarkastuksilla tarkoitetaan laitteiston haltijan säännöllisin väliajoin huolehtimia tarkastuksia. Se on eri asia kuin määräaikaistarkastus, joka on lain mukaan suoritettava määrävällein sellaisissa kiinteistöissä, jotka ovat muita kuin asuinkäyttöä palvelevia, ja joiden sähkölaitteistoa suojaavat sulakkeet ovat suuremmat kuin 35 ampeeria.

Kunnossapitotarkastuksia tekevät muun muassa sähköurakointiliikkeet, ja tekijän on oltava sähköalan ammattihenkilö, sähköasentaja. Valtuutetun tarkastustahon tekemä vapaaehtoinen

Onko Sinulla sähköistyksen suhteen unelma, tarve tai suunnitelma?

Autamme toteutuksessa ammattitaidolla ja kustannustehokkaasti.

SÄHKÖASENNUS

K & M RANTA OY

040 715 3725

sahkotilola@kolumbus.fi

tarkastus voi olla luonteeltaan kunnossapitotarkastusta vastaava. Tarkastuksessa tehdään määriteltäviä testauksia ja pääosin silmämääräisiä tarkastuksia. Pienehköt havaitut viat voi korjata jo samalla asentajan käynnillä.

Esko Iivonen toteaa, että kuntotutkimus voi olla perusteltu esimerkiksi kiinteistökaupan yhteydessä tai muuten selvittäessä iäkkäiden sähköasennusten kuntoa ja odotettavissa olevaa käyttöikää.

Kuntotutkimuksessa tehdään kunnossapitotarkastusta laajempi kuntoarvio. Tutkimuksessa tehdään silmämääräisiä arviointoja, mittauksia ja testauksia, jotka kertovat myös laitteiston teknisestä käyttöiästä ja odotettavissa olevista korjaustarpeista.

Kuntotutkimuksia tekevät siihen pätevytyneet kuntotutkijat.

– Joskus tulee ristiriitatilanteita tai ongelmia, joissa tarvitaan esimerkiksi sähköasennusten oikean asennustavan tai niitä koskevien vaatimusten tulkintaa, niin silloin hyvä valinta on Tukesin valtuuttama tarkastustaho, joka toimii asiassa kolmantena osapuolena, Esko Iivonen huomauttaa.

Huijarien näpit irti sähköstä

Ikävä kyllä sähkötarkastuksia käytetään myös huijaamiskeinona, jota kohdistetaan varsinkin iäkkäisiin ihmisiin. Pelottelu sellaisella asialla, josta uhri ei voi mitenkään ymmärtää itse kaikkea,

on valitettavan tepsivä keino.

– Ovelle ilmestyvää sähkötarkastajaksi itseään esittelevää ei tarvitse päästää sisään, eikä missään nimessä tarttua ensimmäiseen tehtyyn tarjoukseen. Tärkeimpänä ohjeena sanoisin, että selvitä taustat ja mieti aina ensin jonkin aikaa, ennen kuin päästät ketään tarkastamaan kodissasi sähköjä – tai muutakaan, Esko Iivonen neuvo.

Yleensä toiminnassa on jotakin hämää, jos sopimuksen esimerkiksi urakkasopimuksen tekemistä vaaditaan saman tien.

– Aina kannattaa pyytää muutamia tarjouksia alan eri toimijoilta, ja vertailla niitä keskenään, ennen kuin päättää mitään. Silloin ei tule maksaneeksi ylihintaa, vaikka osoittautuisikin, että kaikki toimijat ovat asiallisella asialla, Iivonen muistuttaa.

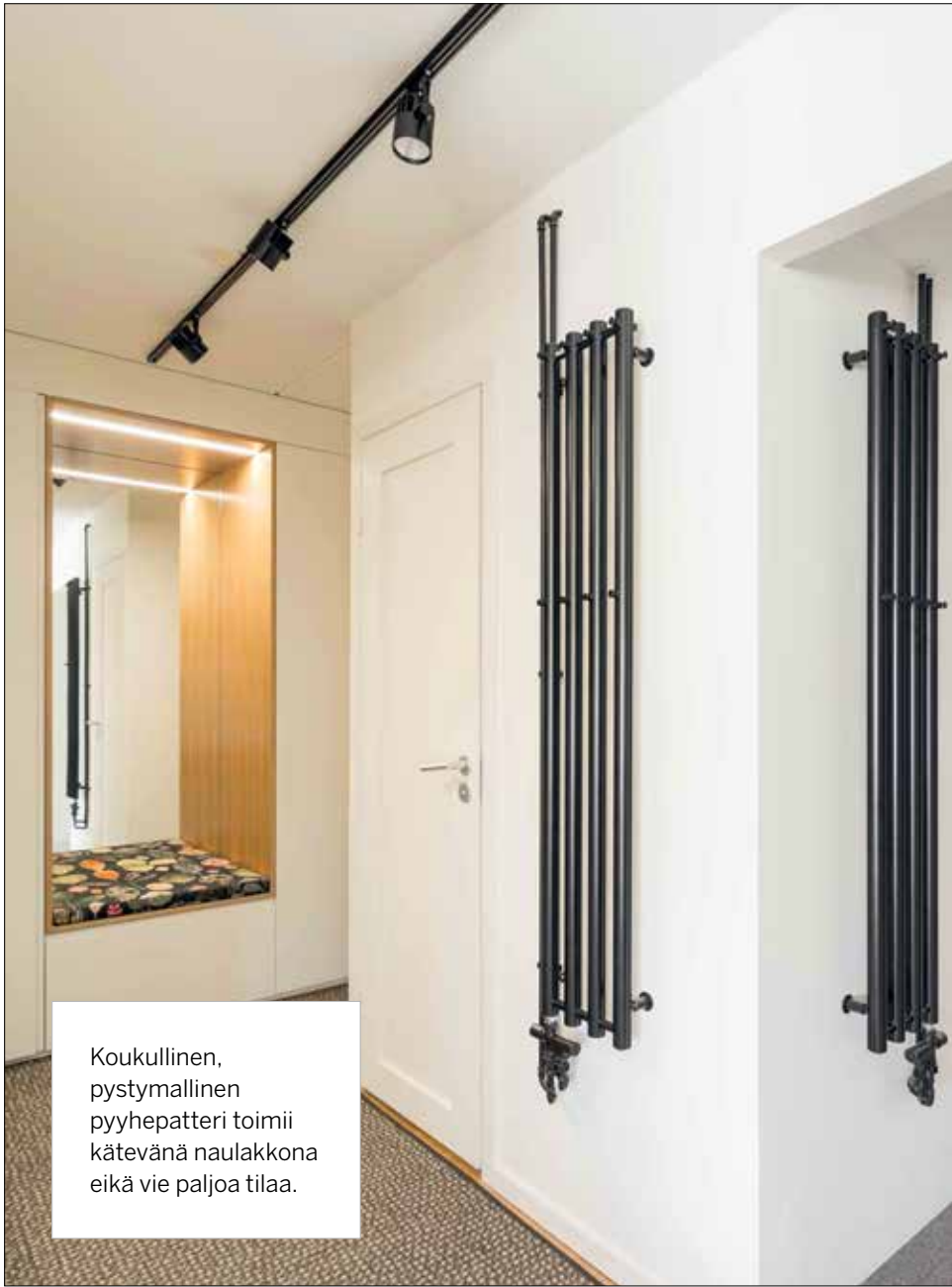
Huijarin tunnistaa myös siitä, että hän väittää vanhojen asennusten olevan jollakin tavalla laittomia. Tukesin tietoon on taannoin tullut, että on esimerkiksi väitetty vanhoja tulppasulakekeskuksia ja vikavirtasuojamattomia tai maadoittamattomia pistorasioita vaarallisiksi tai lain vastaisiksi. Se ei ole totta, eikä oikea ammattilainen väitä sellaista. Sähköasennusstandardien vaatimukset eivät muutamaa harvaa poikkeusta lukuun ottamatta ole takautuvia, eli vanhoja asennuksia ei voi vaatia uusittavaksi niiden perusteella, jos ne ovat kunnossa. ■

Sisustusvimma

Sisustusvimma

Hannakaisa Ukonaho mahdutti asiakkaansa eteisen kaapistoon pukeutumispeilin, tason postille, laatikoita pipoille, hansikkaille ja huiveille sekä matalasyvyisen kenkäkaapin, joka sisältää kenkähyllyjä lattiasta kattoon.

Koukullinen, pystymallinen pyyhöpatteri toimii kätevänä naulakkona eikä vie paljoa tilaa.

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Tarkkaan harkitut säilytysratkaisut helpottavat arkea

Monissa kodeissa tuskaillaan tavarapaljouden ja sen säilytyksen kanssa. Ongelmakohtien tunnistaminen ja niihin puuttuminen voi tuoda järjestystä kaaokseen yllättävänkin helposti. Kun kaikelle on paikkansa, myös arjesta tulee sujuvampaa.

”Paikka kaikella, kaikki paikallaan.” Erinomainen periaate, joka voi olla kuitenkin vaikeampi toteuttaa käytännössä.

Kodin tavaramäärän säilytys nousee usein keskustelunaiheeksi, kun sisustussuunnittelija SI **Hannakaisa Ukonaho** ratkoo asiakkaidensa sisustuspulmia. Hän kertoo muun muassa keittiön, kodinhoitohuoneen ja eteisen säilytyksen sekä vaatesäilytyksen aiheuttavan ihmisille päänavai-
vaa.

– Ne ovat niitä pääasioita, mihin sekä remontoijat että uudisrakentajat haluavat ratkaisuja.

Varsinkin kaupunkiasunnoissa tavaransäilytys voi olla senttipeliä. Kodit ovat pienentyneet, ja uudet omakotitalot neliömäärältään takavuosia pienempiä jo kustannusten ja taloudellisuuden vuoksi. Samalla kotien tavaramäärä on kasvanut.

– Totta kai ihmisillä on koko ajan enemmän tavaraa. Muutama vuosi sitten oli konmaritus-buumi. Moni havahtui siihen silloin, Ukonaho toteaa.

Osa on voinut tavoitella ratkaisua säilytysongelmiin karsimalla tavaroitaan rankalla kädellä. Kaikille tämä ei ole kuitenkaan mahdollista tai toivottavaa. Ukonaho muistuttaa, että esimerkiksi

lapsiperheessä jo vaatemäärä voi olla melkoinen – varsinkin kun pukeutumisessa on varauduttava Suomen ilmastoon ja useampaan eri kauteen.

Ahdas eteinen aiheuttaa säilytyspulmia

Eteinen on Ukonahon kokemuksen mukaan usein kodin ongelmallisin paikka tavaramäärän ja sen säilytyksen osalta. Myös omakotitaloissa eteiset voivat usein olla ahtaita ja kapeita, joten säilytys-tilaakin on vaikea toteuttaa.

– Erityisesti lapsiperheissä eteinen tuntuu pulonkaualta kotiin saapuessa, kun kaikkien perheenjäsenten tavarat on siinä eteisessä.

Etenkin urheilua paljon harrastavilla eteiseen voi kasautua jo erilaisia urheiluvaatteita, -kenkiä ja -tarvikkeita tuntuva määrä. Lisähaastetta Ukonahon mukaan tuo se, että pieneen tilaan on saatava mahdutettua myös monenlaisia toimintoja.

– Tarvitaan peili ja joku laskutaso ja kenties pu-
keutumispenkki kenkien laittoon tai lasten pu-
keutumiseen.

Eräessä kohteessaan Ukonaho lisäksi asiak-
kaan eteisen toimivuutta integroimalla nuo kaik-
ki toiminnot kaapistoon. Näin rajalliseen metri-
määrään saatiin ujutettua niin kenkähyllyjä, pu-
keutumispeili, taso postille kuin laatikoita pipoi-
le ja hansikkaille.

**Kenkävuoret kuriin tuunatulla
kaapilla**

Ukonaho pitää kenkien säilytystä eteisten suu-
rimpana haasteena. Kokenut sisustussuunnitte-
lija on keksinyt asiaan kuitenkin jos jonkinlaisia
ratkaisuja. Yksi tehokas keino on ollut käyttää
keittiön yläkaapeiksi tarkoitettuja seinäkaappeja
kenkäkaappeina.

– Niissä on sopiva syvyys kapeisiin tiloihin.
Tuollaiseen keittiön yläkaappiin kun laittaa pal-
jon hyllyjä, siihen mahtuu valtavasti kenkiä.

Hän vinkkaa, että keittiökaapista voi tuunata
kenkäsenkin lisäämällä siihen esimerkiksi ka-
lusterjalat tai vaihtamalla kalustelevytason tilalle
kivi- tai lasilevyn. Toisena ahtaan eteisen säily-
tyskikkana hän mainitsee patterin uudistamisen
monikäyttöisemmäksi.

– Nykytaloissa on usein lattialämmitys, mutta
jos eteisessä on patteri, se voidaan vaihtaa kou-
kulliseen, pystymalliseen pyyhepatteriin.

Ratkaisua voidaan Ukonahon mukaan käyttää
helposti lastenaulakkona tai vierasaulakkona.

– Siinä samalla kuivuu vaatteet, mutta se ei vie
paljon tilaa. Se tulee vain noin kymmenisen sent-
tiä ulos seinästä.

**Kierrätys on keittiön
säilytysaaste**

Keittiö, jossa on riittävästi toimivaa säilytystilaa,
helpottaa arkea jos mikä. Näin esimerkiksi ruu-
anlaittovälineet ovat aina sujuvasti saatavilla ja
myös tilan yleisilme pysyy siistinä.

Ukonaho mainitsee kierrätyksen olevan kui-
tenkin usein hänen asiakkaidensa suurin mie-
tinnän aihe keittiön säilytystilojen osalta. Kier-
rätettäviä jätelajeja on melkoinen määrä: bio-
muovi-, lasi-, metalli-, pahvi- ja sekajäte vaativat
kukin oman astiansa. Kun mukaan otetaan vie-
lä kierrätettävät pullot ja sanomalehdet, erilaisia

astioita on keittiössä jo kahdeksan.

– Lajitteluastioita tarvitaan niin paljon, että
harvalla ne mahtuvat kiintokalusteiden sisään.
Tarvitaan paikka muualta, jotta ne tavarat ovat
pois jaloista. Yleensä se on sitten eteisessä tai ko-
dinhoitohuoneessa, joissain aputiloissa.

Sisustussuunnittelija huomauttaa, että esimer-
kiksi kartonkijätteiden astia ei ole mikään pikku-
roskis. Niille ei löydy sopivaa koloa tuosta vain.

– Kun omakotitalorakentaja ottaa sen huomi-
oon jo suunnitteluvaiheessa, sillä kyllä arjen toi-
mivuus kasvaa, hän toteaa.

**Harvoin käytetyille astioille
lisätilaa muualta**

Myös astioiden säilytys voi aiheuttaa päänsä-
rää – keittiössä kun tuskin koskaan on säilytystilaa
enemmän kuin tarvitaan. Ukonaho kehottaakin
sijoittamaan esimerkiksi maljakot, kynttilät, kat-
taus- ja tarjoiluastiat suosiolla muualle kuin keit-
tiöön, kuten esimerkiksi olohuoneeseen.

– Sijoitan niitä olohuoneen säilytyskalusteisiin.
Ne ovat harvemmin käytettyjä tavaroita, joten ne
vievät turhaan tilaa keittiössä.

Hän huomauttaa harvalla olevan nykyisin edes
TV-tasoa olohuoneen laitemäärän vähennyt-
tyä. Samoin kirjan- ja paperinsäilytykselle alkaa
olla vähemmän tarvetta. Niiltä vapautunutta tilaa
voidaan käyttää muiden kodin tavaroiden
säilytykseen.

Keittiöissä sitä vastoin erilaisia kodinkoneita
on nykyisin valtavasti, ja niille tarvitaan kipeäs-
ti tilaa. Omakotitaloissa moni siirtää Ukonahon
mukaan pakastimenkin pois keittiöstä.

– Saattaa olla vain pieni jätskipakastin keittiös-
sä, ja kaikki säilytyspakastaminen tapahtuu ko-
dinhoitohuoneessa.

**Ruokakomerot ja aamiaiskaapit
säilytystrendeinä**

Skafferiksi tai pantryksikin kutsuttu ruokako-
mero on noussut keittiöiden säilytyksen uudek-
si luottoratkaisuksi. Aiemmin niitä hyödynnet-
tiin Ukonahon mukaan kuiva-aineiden varas-
toinnissa. Nykyisin tilanpuutteessa ne ovat tar-
jonneet hyvän keinon erilaisten keittiön kodin-
koneiden säilytykseen.

– Nykyään pienkoneita on paljon; airfryerit,
sodastreamit sun muut. Varsi-imurikin olisi
hyvä olla keittiössä.

Eräs viime vuosien keittiötrendeistä, aamiais-
kaappi, on myös yhä kysytty. Usein sen suojiin
halutaan piilottaa kätevästi niin leivänmuruset
kuin erilaiset pienkoneetkin. Tuo tarkoitus ei
kuitenkaan aina toteudu arjessa. Ukonaho to-
teaa, että aamiaiskaappi rakennetaan keittiöön
kovasti kaivatun laskutilan kustannuksella.

– Olen huomannut, että vaikka se on leivän-

paahtimien ja kahvinkeittimien sijoituspaikka,
kyllä se tuppaa auki olemaan. Ihan ei toteudu se
estetiikka mitä haetaan, koska se laskutila tar-
vitaan.

**Pitkälle mietitty vaatesäilytys
helpottaa pyykkirumbaa**

Tehokkaat ja toimivat vaatesäilytysratkaisut voi-
vat helpottaa merkittävästi vaatehuoltoa ja siten
tuoda omalta osaltaan sujuvuutta arkeen.

Ukonaho kehottaa etenkin uudisrakentajia si-
joittamaan pyykkihuoltotilan tai kodinhuoneen
samaa kerrokseen kuin makuuhuoneet, mikäli
vaatekaapit sijaitsevat makuuhuoneissa.

– Pyrin välttämään sitä, että pyykkihuolto on
spa-osastolla, hän kertoo.

– Ihmiset panostavat niihin, ja on ankeaa kä-
vellä kodinhoitotilan läpi spa-osastolle. Sijoitan
kodinhoitohuoneen sinne, missä se vaatesäily-
tyskin on.

Ukonaho huomauttaa juuri pyykkien kävelyt-
tämisen paikasta toiseen vievän aikaa.

– Jos on monta pientä lasta, lasten vaatekaa-
pit kannattaa sijoittaa kodinhoitohuoneeseen
ja pitää sitä pukuhuoneena. Vaatteet nostetaan
siellä samassa tilassa kaappeihin. Se toimii alle
kouluikäisten kanssa, mutta vaatii kodinhoito-
huoneelta kokoa.

**Tehosta vanhoja kaapistoja
tarpeen mukaan**

Vaatesäilytyksen helpottamiseen ei tarvita vält-
tämättä vippaskonsteja. Ukonaho itse lisäksi kaa-
pistoon yksinkertaisesti lisää hyllytasoja. Näin
saadaan matalampia vaatepinoja, joita on hel-
pompimpi käyttää arjessa. Hän huomauttaa hylly-
kaapistojen mukana tulevan tyypillisesti liian vä-
hän hyllyjä.

– Jos paitapino on 30-senttinen, kaaos tulee sii-
tä, kun pino ei pysy pystyssä.

Sisustussuunnittelija kertoo käyttävänsä pal-
jon säilytysratkaisuja, joihin voi räätälöidä sisus-
teita omien tarpeiden mukaan. Toisekseen hän
mainitsee japanilaisen säilytyskalustemerkin Ya-
mazakin, jonka on itse havainnut toimivaksi.

– Japanissa on pienet asunnot ja paljon tilpe-
hööriä, joten olemassa olevien kaappien sisus-
teita pyritään tehostamaan. On keittiöön, ves-
saan ja vaatekaappeihin mekanismeja.

Jos parhaistakaan yrityksistä huolimatta kodin
tavaramäärä ei pysy hallinnassa, yksi ratkaisu on
kääntyä ammattijärjestäjän puoleen. He tarjo-
avat kaapistojen ja sisusteiden suunnittelupal-
velua. Ukonaho huomauttaa, että asukkaan voi
olla itse vaikea hahmottaa kotinsa tavaratungos-
ta. Kun apuun ottaa ulkopuolisen, tavaroiden or-
ganisointiin voikin saada uutta visiota ja hyviä
vinkkejä. ■

MAINOSTAJA, varaa
näkyvyytesi Omakotilehtiin
verkkokaupasta.

<https://mediapotentia.mediani.fi>

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Aina on aihetta juhlaan!

Elämän käännekohtia on ilo juhlistaa yhdessä läheisten kanssa. Toisinaan oman kodin neliömäärä ei kuitenkaan riitä haluttuun vierasmäärään, tai juhlien järjestäminen kotona koetaan muuten epäkäytännöllisenä.

Ravintola tai muu vuokrattava juhlatila voi tarjota tunnelmalliset puitteet niin suureen kuin pienempäänkin juhlaan. Kun juhlia halutaan viettää kodin ulkopuolella, on kuitenkin muutamia käytännön asioita, jotka olisi hyvä huomioida heti suunnitteluvaiheessa. Jo tilaisuuden luonne sanelee järjestyksen osalta paljon.

– Pyydän aina asiakasta ensin miettimään, mitä siltä tilaisuudelta haluaa ja mitä ei missään nimessä halua. Jos on vaikka syntymäpäiväjuhla, minkä tyylinen juhla niistä halutaan ja mitä siellä halutaan tapahtuvan? Sen ympärille lähdetään rakentamaan, kertoo hää- ja juhlasuunnittelija **Eija Holm-**

berg-Lehto. Hän on toiminut juhlasuunnittelun parissa vuodesta 2007 lähtien ja kirjoittanut aiheesta myös kirjan *Unohtumattomat häät* sekä *Tapahtumajärjestäjän oppaan*.

Useimmille meistä juhlien järjestäminen ei ole kuitenkaan joka päiväistä hommaa. Holmberg-Lehto vinkkaa netistä löytyvän erilaisia muistilistoja avuksi juhlasuunnittelun aloittamiseen.

– Kannattaa ehdottomasti ottaa sellainen avuksi. Niitä asioita on kuitenkin yllättävän paljon. Kuulen asiakkailta usein, että enpä olisi tuollaista osannut ottaa ajatelleeksi.

Juhlan luonne ja vierasmäärä ohjaa juhlatilan valintaa

Juhlan luonne määrittelee Holmberg-Lehdon mukaan sen, millainen juhlatila siihen soveltuisi – halutaanko huvilaa, juhlasalia tai kenties hallia? Toinen tärkeä tekijä on kaavailtu vierasmäärä. Hän neuvoo noudattamaan juhlatilojen ilmoitettua henkilömitoitusta. Jos tila on siis tarkoitettu 50 henkilölle, sinne ei kannata yrittää tunkea 70 vierasta.

– Liian pieni on epämukavaa kaikille, ja liian iso tuntuu hallilta eikä siellä tavoiteta ehkä sitä kivaa intiimiä tun-

nelmaa, jota halutaan.

Holmberg-Lehto kehottaa miettimään myös tilan saavutettavuutta: onnistuuko paikalle kulku julkisilla liikennevälineillä, onko pysäköintipaikkoja riittävästi ja pääsevätkö esimerkiksi liikuntarajoitteisetkin tilaan. Näiden ohella juhlaan kaavailtu ohjelma asettaa omat vaatimuksensa juhlatilalle.

– Jos siellä syödään, onko siihen ruuan valmistukseen ja tarjoiluun tarvittavat tilat, millainen keittiö on, millaiset ovat kylmäsäilytystilat, hän luettelee.

– Jos on tarkoitus tanssia, siihen tarvitaan tila, ja jos tiedossa on puheita, sitä varten tarvitaan välineet.

Hyvä apu ovat netissä olevat haku-koneet, joista voi etsiä sopivaa juhlati-laa eri kriteereillä: mikä on aiottu hen-kilömäärä, saako järjestäjä tuoda omat juomat, tai onko saatavilla vaikkapa sauna.

Kaikkea ei tarvitse yrittää tehdä itse

Usein juhlanjärjestäjän ajatuksena on tehdä itse ruuat, hakea juomat ja hoi-taa vielä musiikkikin juhliinsa. Holm-berg-Lehto muistuttaa, että kaikkea ei kuitenkaan kannata yrittää tehdä itse. Palveluita on nykyään saatavilla ja nii-tä kannattaa käyttää tarpeen mukaan.

– Varsinkin jos juhkalaku itse on jär-jestämässä, hänen tehtävänsä on juh-lia, nauttia päivästä ja vieraiden kans-sa olemisesta.

Hän nauraa tosin kompastuneensa samaan itsekin. Viime vuonna täyt-täessään pyöreitä hän oli varannut juhlatilan ja visioinut sinne kaikkea, mitä ammattimaisen juhlasuunnitte-lijan mieleen vain voikaan juolahtaa – muun muassa katon täydeltä ilma-palloja. Lopulta hän oli havahtunut suunnitelmiansa suuruuteen: kuka tämän kaiken tekisi ja siivoaisi?

– Juhlan järjestäjän on tärkeää miet-tä se logistiikka, milloin ja millä vie-dään tavarat, milloin koristellaan ja siivotaan, ja onhan paikalla joku avaa-massa ovia.

Holmberg-Lehto toteaa myös juhli-en jälkeisen suunnittelun tuppaavan unohtumaan. Juhlatavarat on kuiten-kin saatava myös pois tilasta ja laina-tut ja vuokratut tarvikkeet palautet-tava.

– Ehdottomasti paras on, jos til-lan saa koko viikonlopuksi, että pää-see perjantaina rauhassa tekemään ja sunnuntaina siivoamaan.

Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty – myös juhlissa

Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty myös juhlia järjestettäessä. Holm-berg-Lehto vinkkaa, että tilaisuu-den aikatauluttamisen helpottami-seksi päivästä voi käydä myös mie-likuvaharjoittelua: mitä tapahtuu, kun vieras tulee paikalle, ja miten paljon aikaa mikäkin osa juhlaoh-jelmasta vie?

Yhdessäololle ja seurustelulle on hyvä varata aikaa, mutta turha odottelu latistaa helposti juhlatun-nelman. Juhlasuunnittelija toteaa ihmisten arvostavan sitä, että oh-jelma on soljuvaa ja illan kulku tie-dossa.

– Onko se sitten pöydissä ohjel-mia, joissa kerrotaan mitä tapah-tuu, tai seremoniamestari, joka ker-too mitä tapahtuu ja missä vierai-den odotetaan olevan.

Juhlien suunnittelussa olisi hyvä olla jokin punainen lanka, jota nou-datetaan kutsuista ja koristeluis-ta lähtien. Holmberg-Lehto ker-too sen helpottavan juhlanjärjes-täjän omaa visiota ja siinä pysymis-tä. Etenkin kutsu tulee laatia niin, että vieraat tietävät, mitä odottaa – ja mitä heiltä odotetaan.

Tarjoiluihin panostaminen ei mene hukkaan

Holmberg-Lehto muistuttaa kutsujen ja koristelujen kuvastavan tilaisuutta ja sen luonnetta.

– Jos ollaan kakkukahvijuhlissa, olisi kauniit valkoiset pöytäliinat, servietit ja ehkä viulumusiikkia, joka kertoo herk-kydestä. Ja jos haluat hyvät bileet, sit-ten samppanjat ja ilotulitukset voivat räiskyä heti kutsuissa, että tervetuloa vuosisadan bileisiin.

Juhlasuunnittelijan kokemuksen pe-rusteella on vielä eräs asia, johon juh-lissa erityisesti kannattaa panostaa: ruoka, ja tarjoilut ylipäättään.

– Ihmiset muistavat yleensä aina ruoan; oliko se kylmää, kuumaa, oliko sitä riittävästi, Holmberg-Lehto kertoo.

Toisena hän mainitsee juhlien valo-kuvauksen ja videokuvauksen. Ne voi-vat usein jäädä yksittäisen vieraan tai läheisen kontolle, jonka oma juhlin-ta jää sitten vähiin. Hän kehottaakin miettimään, voisiko kuvaustehtävään hankkia paikalle jonkun ulkopuolisen. Kuvat ja video ovat kuitenkin kaunis muisto tilaisuudesta niin juhlan järjes-täjälle kuin vieraillekin, joten niistä ei kannata pihistellä. Myös erilaiset vie-raskirjat ja tervehdykset ilahduttavat vielä pitkään jälkikäteen.

Vältä yllätykset sopimalla asioista kirjallisesti

Olipa kyseessä sitten catering, koriste-lut tai esiintyjät, Holmberg-Lehto suo-sittelee etsimään omaan tyyliin sopi-vat tekijät ja pyytämään tarjoukset aina kolmelta palveluntarjoajalta, jotta näi-tä voi vertailla.

Palveluista kannattaa sopia kirjalli-sesti esimerkiksi sähköpostilla. Näin on helppo tarkistaa, että asiat on tehty kuten sovittu ja loppusummakin sovi-tun mukainen. Myös peruutusehdot selviävät tarvittaessa sopimuksista.

Esimerkiksi cateringin ja juhlatilan osalta tulee selvittää tarkasti, mitä kaik-kea ne sisältävät: tuleeko mukana as-tiat, pöytäliinat tai henkilökuntaa, tai onko tilassa äänentoistoon tarvittavat laitteet.

– Yleensä paikassa voi olla astiat, mutta ei pöytäliinoja ja serviettejä. Ne pitää vuokrata tai hankkia pitopalvelun kautta. Ja hyvin usein on, ettei seinil-le saa kiinnittää mitään tai kynttilöitä polttaa, Holmberg-Lehto kertoo.

Käytännöt kannattaa varmistaa ja sopia kirjallisesti jo ennakoon: muun muassa milloin tilaan pääsee, monel-ta pitää poistua ja millaista siivousas-tetta vaaditaan. Ruuan säilytystä var-ten kannattaa varmistaa, että kylmäti-laa on tarpeeksi saatavilla.

– Ravintoloissa tietenkin aina se ra-vintola tarjoaa ruuan ja juoman, sinne ei voi omia viedä. Juhlatiloissa on vä-hän vaihtelevia käytäntöjä. Usein nii-hin saa viedä itse ruuat, mutta osalla voi olla oma catering, jota he käyttävät, ja sitten saa viedä omat juomat.

Musiikki luo juhlatunnelman

Musiikilla on todella suuri merkitys tunnelman luomisessa, Holmberg-

Juhlat tulossa?

Varaa kevään Verhoilu- ja sisustusompelutyöt nyt, niin ne ehtivät hyvissä ajoin valmiiksi ennen tulevia juhlia.

Ota yhteyttä!
p. 050 585 5027
lila.camilla@kolumbus.fi
verhoilu@lilacamilla.fi

www.lilacamilla.fi
Havintie 70, Riihimäki

Vuokra-astiat pieniin ja suuriin tilaisuuksiin

Astiavuokraus.com
— ISOON JA PIENEEN JUHLAAN —

Myynti: +358 40 756 6904
info@astiavuokraus.com

RÄÄTÄLÖIDYT KOKKAUS- PALVELUT SINULLE

PAULIINA YHTIÖT OY
puh. 050 433 3380
pauliinayhtiot@gmail.com

Lehto muistuttaa.

– Ihmiset vapautuvat, kun on musiikkia. Ruokailun aikanaan voisi olla taustamusiikkia.

Jos illalle halutaan hyvät bileet ja tanssia, DJ tai bändi on hänen mukaansa hyvä vaihtoehto. Jos kaivataan rauhallisempaa tunnelmaa, esiintyjäk-si voi harkita esimerkiksi trioa tai tru-baduuria.

Holmberg-Lehto toteaa bändin yleensä kertovan, mitä he tarvitsevat tilan ja esimerkiksi sähköjen osalta. Juhlan järjestäjän ei siis tarvitse miet-tä kuin bändin sijoittelua: onko juhla-tilassa lava, jolla bändi voi soittaa, vai sijoitetaanko heidät johonkin kulmaan tai nurkkaukseen?

Hän kehottaa huomioimaan myös tilan akustiikan, ja onko tarkoitus seu-rustella vai tanssia. Bändin saavuttua paikalle on mielekkäämpää keskittyä tanssiin eikä seurusteluun.

– On bändillekin kurjaa, jos ihmiset eivät tanssi.

Soittajillekin on lisäksi hyvä varata tilaisuuteen ruokaa ja juomaa. Usein bändi tarvitsee myös tavaroilleen jon-kin takahuoneen, jossa he voivat viet-tää aikaa ennen osuuttaan illasta.

Juhlat saavat olla järjestäjänsä näköiset

Holmberg-Lehto huomauttaa, että vie-raat ja heidän viihtymisensä on toki tärkeää huomioida: ruokatarjoiluissa on hyvä muistaa vieraiden mah-dolliset ruokarajoitteet ja musiikki-valinnoissa myös muiden mieltymykset. Epäonnistumista on kuiten-kin turha pelätä. Juhlat saavat aina olla järjestäjänsä näköiset.

– Ei tarvitse oikeasti olla mitään järjestyttävän suurta. Elämä on elettä-väksi, ja siihen kuuluvat juhlata ja ihmiset ja ystävät.

Esimerkiksi syntymäpäiväjuhlata voi järjestää läheisten kesken vaika nyyttäriperiaatteella, jossa lahjo-jeen sijaan kukin vieraista tuo jotain tarjottavaa.

– Pienelläkin budjetilla voi järjes-tää. Monesti esimerkiksi koristeluja voi vuokrata tai lainata.

Hän huomauttaa koristeita löyty-vän myös luonnosta, kunhan käyt-tää mielikuvitusta. Inspiraatiota voi hakea esimerkiksi Pinterestistä, joka on suorastaan ehtymätön ideapankki. ■

Teksti: Siru Uusi-Seppälä

Jouluperinteiden historiaa ja tapoja maailmalta

Monen jouluperinteet ovat omasta lapsuudesta: joulukuusen koristelu, tietyt joulukoristeet aina samalla ikkunalla, kynttilöiden vieminen haudoille, totutun kaavan mukaan valmistettu joulupöytä.

Perinteilläkin on kuitenkin historiaansa – eikä se ole aina niin pitkä kuin voisi ajatella. Esimerkiksi joulukortit, lahjat, kuusi ja pukki yleistyivät Suomessa vasta itsenäisyyden alkuaikoina, kun oppivelvollisuus tuli ja sitä myötä kansakoulusta tuli kaikille pakollinen. Kansakoulussa vietettiin joulun juhlistamiseksi kuusijuhlaa, jonka opetussuunnitelmaan juhla laitettiin tietynlaisena.

– Opetussuunnitelmassa linjattiin, että juhlassa pitää olla kuusi, lapset kirjoittavat joulukortteja ja Joulupuk-

ki jakaa lahjoja. Kansakoulun myötä yhdenmukainen joulukonsepti levisi, kertoo suomalaisiin perinnejuhliin erikoistunut arkistotutkija **Juha Nirkko** Suomalaisen Kirjallisuuden Seuralta.

Jotkut perinteet ovat myös painuneet unholaan. Esimerkiksi joulun alla talosta taloon kiertävät nuorten aikuisten joukot ovat kadonneet katukuvasta.

– Syksyllä kekrin aikana kiersi kekripukki. Mutta myös ennen joulua, tapaninpäivänä tai joulun välipäivinä kiersi tällaisia kiertueita. Kuvitteellisia, sonnustettuja hahmoja kulki nuorisojoukkojen keulakuvina: tapaninpukkeja tai jouluvalkoja, joka on eräänlainen puolihelvoshahmo. Kuljettiin talosta taloon ja pyydettiin viinaryppyjä. Tällaista en ole huomannut enää tehtävän, vaikka

kalenterissa on yhä Nuutin päivä. Varsinkin alkoholin käyttö ja mekastus on jäänyt pois, Nirkko kertoo kadonneista jouluperinteistä.

Toisaalta nuuttipukkien perinteestä on säilynyt jotain Satakunnan seudulla ja Hämeessä.

– Siskoni tiesi kertoa, että kaupassa oli nuuttipukkeina kiertäville lapsille karkkisettejä myytävänä, kuten virpomapusseja. Ennen tätä tekivät nimenomaan nuoret aikuiset, Nirkko kertoo. Tämän ohella on muitakin kansanperinteitä, jotka ovat muuttuneet aikuisten perinteestä lasten tapakulttuuriksi.

Jouluruokaperinteet ovat yhdenmukaistuneet

Monien joulunvietossa kenties tär-

keimpiä elementtejä on jouluruoka. Ruokakulttuurissa on ollut jonkin verran alueellista vaihtelua. Eräs esimerkki tästä on riisipuuro:

– Itäinen tapa on ollut keittää, läntinen tapa on ollut hauduttaa puuro uunissa, Nirkko kertoo.

Tänä jouluna vaihtelua haluava voi yrittää valmistaa riisipuuron eri tavalla. Esimerkiksi Marttojen sivuilta löytyy ohje niin uunissa kuin keittämällä valmistettavaan riisipuuroon.

Moneen joulupöytään kuuluvat, uunissa valmistettavat laatikkoruuat ovat historiallisesti tarkasteltuna hämäläiseksi miellettyä ruokaa. Rosollin kaltainen ruoka puolestaan on tunnettu jo vanhastaan Länsi-Suomessa, mutta nykyään yleinen nimi 'rosolli' puolestaan tulee venäjän kielestä, jossa se on

” Jonkinlaista juhlaa on ollut pimeimpään vuodenaikaan kaikissa kulttuureissa. Silloin on ollut kätevää myös vaihtaa vuotta.

tarkoittanut suolavettä.

Perinteinen jouluruoka on ollut myös lipeäkala, jota saa kaupasta myös käyttövalmiina. Miedon makuista lipeäkala on tarjoiltu perinteisesti voisulan tai valkokastikkeen kanssa. Valkokastikkeen voi maustaa esimerkiksi piparjuurella.

Alueellinen vaihtelu jouluperinteissä Nirkon mukaan vähentynyt.

– Tiedonvälitys on parantunut, ihmiset liikkuvat ja verkottuvat enemmän. Sellaista ei enää ole kuin talonpoikaikakulttuurissa ennen teollistumista ja kaupungistumista: alueet olivat tavallaan nurkkakuntaisempia ja sisäänlämpiävämpiä. Ennen tämä oli selvemmin havaittavissa.

Nirkko kuitenkin huomauttaa, että eroavaisuuksiakin jouluperinteissä on, jopa saman kylän sisällä: – Naapureiden joulu on erilainen kuin jonkun toisen.

Tonttu on kiltimpi versio kansanuskon haltijoista

Joulu on juhlena sulauttanut itseensä kaikenlaista enemmän tai vähemmän tunnettua kuvastoa. Juhlan kristillisestä nykymerkityksestä huolimatta jotkut perinteistä eivät suinkaan löydy Raamatun kertomuksista. Esimerkiksi tonttu-ukkoja tuskin hyppii Jeesus-lapsen seimen ympärillä.

– Omituinen juttu, että ne on päätyneet sinne Korvatunturille. Se on tällainen kiltimpi versio kansanuskon haltijoista, Nirkko kertoo.

Pohjoismaisessa kansanperinteessä tonttu on asuinpaikan tai tontin haltija. Sana tulee ruotsin sanasta 'tomte', josta se on vääntynyt suomalaiseen muotoonsa.

– Ne on olleet moraalinvartijoita. Ne on rakastaneet rauhaa, järjestystä ja siisteyttä. Jos esimerkiksi saunottiin liian myöhään tai käytettiin alkoholia saunassa, saunatonttu tai haltija saattoi huomauttaa käytöksestä. Pudottaa katosta jotain tai muuta tällaista. Tällainen moraalinvartijahomma sopikin sitten Korvatunturin tontuille valvomaan lasten kiltteyttä, Nirkko kuvailee tonttujen luonnetta ja historiaa.

Jouluyönä ruuat on ollut maalaistoiloissa tapana jättää pöytään, eikä niinkään ihmisille vaan kodinhaltijoille tai vainajille ja esi-isille. Tonttujen yöllisestä ruokailusta kertoo Tonttujen jouluyö -laulu, jossa kunnon väki tarjoaa jouluruokaa haltijoille.

Kansanuskon perinteet ja ympäri maailmaa liikkuneet tavat eivät ole aina siirtyneet kirkollisiin juhlapyhiin

täysin kivuttomasti. Esimerkiksi tonttu-ukkoja on paheksuttu.

– Luterilainen usko on koittanut päästä muinaisuskosta eroon. Mutta kristinuskon ja vanhemmat uskomukset lopulta yleensä sekoittuvat.

Myös 1700-luvulla tulleeeseen ja 1800-luvulla yleistyneen joulukuuseen on suhtauduttu aluksi epäluuloisesti. Nirkon mukaan kuusta arveltiin syntiseksi tai pakanalliseksi. Lisäksi paheksuntaa herätti kuusen kynttilöiden aiheuttama tulipalovaara.

Joulu Euroopassa – ja muualla

Joulun yhtenä esikuvana pidetään yleisesti roomalaisten Saturnalia-juhlaa, jonka viettoon kuuluivat muun muassa uhkapelit.

Kristillisen joulun tulo on Nirkon mukaan vaikea ajoittaa, koska sen vieto on alkanut pikkujouluihin kristinuskon levitessä. Suunnilleen kristillinen joulunvietto on kuitenkin alkanut 1100-luvulta lähtien, eli keskiajan loppupuolella. Päivä on asettunut kalenterissa samalle seudulle kuin siellä jo vanhaan ollut juhla, talvipäivänseisaus.

– Jonkinlaista juhlaa on ollut pimeimpään vuodenaikaan kaikissa kulttuureissa. Silloin on ollut kätevää myös vaihtaa vuotta. Talvipäivänseisausta on vietetty monissa kulttuureissa. Joulu-sanana onkin sana 'yule' tai 'jul', joka tarkoittaa juhlaa. Kyseessä on ehkä muinaisten germaanien talvi-juhla, josta on tullut yleisempi joulusana, Nirkko kertoo.

– Kun kristillisille juhlapäiville alettiin laittaa sijainteja kalenteriin, oli hyvä, että juhlia oli siellä jo ennestään. Juhlat oli helpompi omaksua niin, että siinä hiukan ututetaan uutta sisältöä vanhaan. Kirkkoisat eivät olleet tyhmiä: ei kannata luoda uutta tyhjästä. Ensin joulua juhlittiin Jeesuksen kastepäivän merkeissä. Sitten merkitys on vakiintunut tuohon, mikä se on nykyään.

Joulua vietetään myös muissa, ei-kristillisissä maissa. Hyvänä esimerkkinä Nirkko pitää Japania, jossa myös esimerkiksi shintolaiset ja buddhalaiset saattavat viettää tapakulttuurin puolesta samankaltaista joulua kuin kristityt, mutta ilman uskonnollista merkitystä.

Japanissa joulu on enemmänkin pariskuntien kuin perheiden yhteistä aikaa. 1970-luvulla toteutetun mainoskampanjan myötä Japanissa syödään jouluna usein friteerattua broileria. Suosittua on myös kermanen pataruo-ka, kakku ja wagashi-makeiset.■

A-ANTENNI OY

HYVINKÄÄ-RIIHIMÄKI

0400 481 819

Aitatalo

TOIMIVAT ALUESUOJAUKSET KUSTANNUSTEHOKKAASTI

Myymme, toteutamme ja huollamme erilaisia aluesuojauksen ratkaisuja. Saat meiltä halutessasi toimivat aluesuojaukset avaimet käteen toimituksena.

MYYMME JA ASENNAMME

• Verkko-aidat • Kolmilanka-aidat • Portit • Koira-aidat

Aitatalo Oy • 044 281 6914
Asiakaspalvelu@aitatalo.fi
Sillankorvankatu 23, Hyvinkää

Aitatalo

Parhaat ajat aidanrakentamiseen ovat varattavissa nyt!

Alinasta monipuoliset palvelut kotiin

Alinasta saat apua arjen askareista aina juhlien järjestämiseen. Sinua tai läheistäsi palvelee aina koulutettu ammattilainen.

• Palvelut lapsiperheille

• Kotihoito

• Kotipalvelut

• Kotisiivous

• Kotisairaanhoido

Olemme palvelusetelituottaja.

Tilaa maksuton tutustumiskäynti!

Alina Riihimäki

Puh. 044 755 6350

satu.mustajoki@alinahoivatiimi.fi

www.alinahoivatiimi.fi

Alina

Kotona paras

» AJANVIETE

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kultaisen 1920-luvun Suomi

Iloisella ja eteenpäin katsoneella 1920-luvulla Suomi oli vielä nuori valtio, jonka valtiomuodoksi oli valikoitunut tasavalta. Vaikka ajan poliittiset vastakohtaisuudet koettelivat tuoretta parlamentarismia, vuosikymmenellä hyväksyttiin niin yleinen oppivelvollisuuslaki, uskonnonvapauslaki, köyhäinhoitolaki kuin lukuisia muitakin yhteiskuntaa muovanneita lakeja. Myös kieltolaki oli voimassa koko 1920-luvun ajan, vaikka vaatimuksia sen purkamisesta esitettiin.

Kulttuurin puolella kirjailijaryhmä Tulenkantajat pyrki viemään kotimaista kirjallisuutta eurooppalaisempaan suuntaan. Vuosikymmenellä vaikuttivat muun muassa

Uuno Kailas, Ilmari Kianto, Katri Vala ja Mika Waltari. Musiikin kentällä säväyttivät mestarilliset Leevi Madetoja, Aarre Merikanto ja Jean Sibelius, arkkitehtuurin saralla puolestaan Eliel Saarinen ja Alvar Aalto.

1920-luvulla Suomessa myös sekä tehtiin että katsottiin paljon elokuvia. Vuosikymmen oli kotimaisen mykkäelokuvan nousukausi, ja pitkiä elokuvia valmistui vuosina 1919–1929 kaikkiaan 56. Tuolloin nähtiin muun muassa klassikoiksi muodostuneet *Ollin opivuodet*, *Nummisuutarit* ja *Koskenlaskijan morsian*.

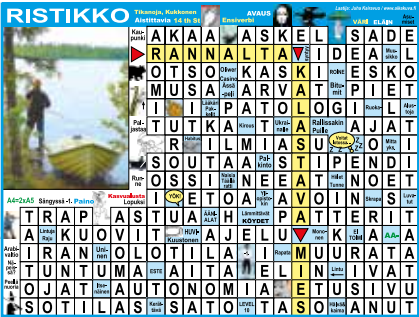
Lähde: www.kotus.fi

Pixabay

Tykkää FACEBOOKISSA!
meistä
facebook.com/omakotilehti

Ristikon ratkaisu edellisestä lehdestä.

RISTIKKO

Laatija: Juha Kairavuo / www.aikakuva.fi

Kirsin kera

Hyttysverbi

Reikänaama

Niska

Jätettä

Tyypilliset

Makeaa

Laulaja

Suojaava

Rinnassa

Alkoholiton

Ajanjakso

VÄLISSÄ X uomia Kahvია

-nenä Peli

KAL-LÉN

Valtio Rasiat

Touko-tytöt

Onnekas

Lihak-sessa

Puuh puuh..

Kauka-lossa

-eläin Töykeät

-KEITTO

Radio-tähti

Lapsel-lisia

Paita -1.

Värih-telyä

30 100:sta

Miehiä veel-läkin

Kos-kekin

Pahoin-voida

Joulu-nakin

Tänään teen

Leh-dessä

Asun-noton

Re-vanssi

Suloi-sia?

Levy-Pääkau-punki

Vähä-lumisia

Krim-min kynästä

Puita-1. Alvit-1.

Sar-vekas

Sukua Sannat

-kirja Hienot

Au! Kallonen

Pirkan-maata

"Hal-kovat"

Nimi-ällä-kin

Pohjan-maa?

Leh-mällä

Krim-min kynästä

Puita-1. Alvit-1.

Sar-vekas

Sukua Sannat

-kirja Hienot

Au! Kallonen

Pirkan-maata

"Hal-kovat"

Veron-palautus

Keihään heitossa

Orgi-naali

LAHJA, JOKA JATKAA ANTAMISTAAN

YÖ TOISENSAJÄLKEEN

Säästä

20%

TEMPUR-sänkypaketin
ostajalle alennusta
patjoista!

esim.
TEMPUR Flexible Base
-sänky 160x200 cm
(norm. 4666 €)

alk. 3955 €

Patjat ilman vuoderunkoja -10 %
esim. 80x200x21 cm 1598 € (norm 1776 €).

TEMPUR Original -tyyny
alk. 109 € (norm. 129 €)

-20 €

Varaa aika maksuttomaan nukkumisergonomian kartoitukseen
& saat lahjaksi TEMPUR Comfort -matkatyynyn (arvo 109 €)

ERIKOISTARJOUS!
5 kpl Neurosonic-
lahjakortteja 59 €
(norm. 145 €)

Tämä lahja tarjoaa tehokkaampaa palautumista ja stressin lievitystä. Neurosonic-lahjakortt-paketti sisältää 5 rentoutusta. Matalataajuisen Neurosonic-värähtely voi auttaa muun muassa unen laadun parantamisessa, palautumisen tehostamisessa ja kivun lievityksessä.

Varaa aika www.tempurbrandstore.fi/hyvinkaa/

Selkäliitto ja Uniliitto suosittelevat vain aitoa Tempuria! Asiantuntijan kanssa valituille kokonaisuuksille 120 päivän selän tyytyväisyystakuu.

Tempur Brand Store

HYVINKÄÄ Kauppakeskus Willa 3. krs • ARK 10-19, LA 10-16

NUOHOUSLEHTO OY

NUOHOUKSET
HORMISANEERAUKSET
IV-TYÖT

VARAA AIKASI: NUOHOUSLEHTO.FI

puh: 041 506 7677
nuohouslehto@gmail.com
www.nuohouslehto.fi

MEILTÄ KAIKKI RAKENTAMISEEN JA REMONTOINTIIN

mm. • puutarhakoneet
• maantiivistäjät
• naulaimet ja naulat
• rakennustelineet
• poraus- ja piikkauskalusto
• kosteuden erottimet
• henkilönostimet 8-21 m
• Senco kiinnitystarvikkeet
• nestekaasut
SEKÄ PALJON MUUTA

Rakennuskonevuokraamo
HÄMEEN VUOKRAKONE OY

Teollisuuskatu 28, 11100 Riihimäki.
Puh. 0400 285 081 | Avoinna ark. 7-17, la 9-13
www.hameenvuokrakone.fi

Kaikki koneet ja laitteet sekä niiden huolto Hyvinkään Konetalosta!

...yli 30 vuoden kokemuksella!

**Kysy kuljetuspalvelusta, toimitamme
laitteet toimintakuntoisina kotiovellesi!**

**HYVINKÄÄN
KONETALO**

Tervetuloa, me palvelemme!

Ma-Pe 9.00-17.30, La 9.00-13.00
Helletorpankatu 3, 05830 Hyvinkää
p. 019 426 7100, info@konetalo.fi

www.konetalo.fi